

ԼԻԹՎԱՆԱՑԻՔ «ԱՅՈ» ԲՈՒՄԱՐԿԵՑԻՆ Ե. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Խորհրդային Միության անկախության 13 տարի էտք, պայթեան պետություններին՝ Լիթվանիա, երկ կր գտնուէր Ե. Միութեան անդամակցութեան ճամբուն վրայ, շարքավերջին կայացած հանրաքուէի մը անոր քաղաքացիներուն մեծամասնութիւնը պորտիզ կանգնէլ էտք անդամակցութեան:

Հանրաքուէին վերջնական արդիւնքները ցոյց տուած են, թէ քուէարկողներու 89,9 առ հարիւր «այո» ըսած է Ե. Միութեան անդամակցութեան եւ 8,9 առ հարիւր՝ «ոյ»:

Երոպացի դեկլարաներ երկ շնորհաւորեցին լիթվանացիները: Ե. Միութեան Յանձնաժողովին նախագահը՝ Ռոմանո Փրոտի յայտնած է, որ լիթվանացի քուէարկողները «պատմական ընտրանք մը» կատարած են:

Երոպական Միութեան Ընդարձակման հարցերու յանձնակատար կուները վերհէօկըն գովասանքով արտայայտուած է Լիթվանիոյ իրերայաջորդ կառավարութիւններուն մասին, դիտել տալով, թէ «քաջայերակաւ է տեսնել, թէ Լիթվանիա որքան արագ եւ մեծ համեմատութեամբ փոխուած է քանի մը տարուան ընթացքին»:

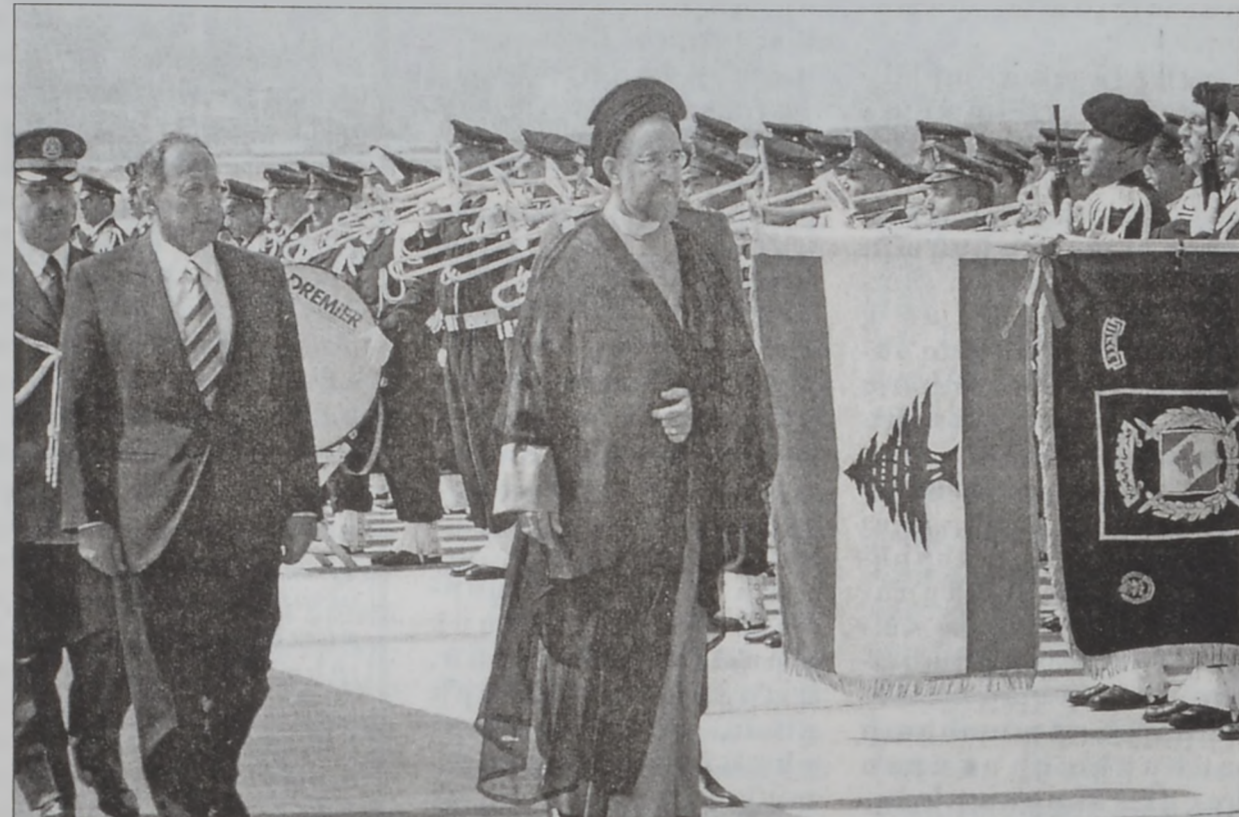
ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐ ՄՈՒՐԱՄԵՏ ԽԱԹԵԱԻ ՊԵՅՐՈՒԹ ԺԱՄԱՆԵՑ ԵՒ ԱՐԺԱՆԱՅԱԻ ՊԱՃՏՕՆԱԿԱՆ ԹԵ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՋԵՐՄ ԸՆԴՈՒԿՆԵԼՈՒԹԵԱՆ

Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմի երկ առաւօտեան ժամը 10:00ին ժամանեց Պէյրութ, ընդառաջելով նախագահ Կոր. Էմիլ Լահուտի պաշտօնակաւ հրաւերին: 1979էն ի վեր իրանցի նախագահ մը չէր այցելած Լիբանան: Խաթեմի առաջինն է Իսլամական Յեղափոխութեան ի վեր:

Նախագահ Խաթեմի կ'ընկերակցի բարձրաստիճան պատուիրակութիւն մը: Ենթադրուի այս այցելութիւնը կ'իյնայ շրջան կատարելիք Խաթեմի վեցօրեայ շրջապտույտի ծիրէն ներս: Ան Լիբանանէն պիտի ուղղուի Սուրիա, Եմէն եւ ապա Պահրէյն:

Նախագահ Խաթեմի այցելութիւնը կը նպատակադրէ նաեւ լիբանանեւիրանեան յարաբերութիւններու ամրապնդում, տարբեր մարզերէ ներս գործակցութեան համաձայնագիրներու կնքում, լիբանանցի պետական եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ շրջանային եւ միջպագային իրադարձութիւններու քննարկում՝ այնպիսի ժամանակաշրջանի մը, երբ Միացեալ Նահանգները կը շարունակեն Իրանի, Սուրիոյ եւ Լիբանանի դէմ սպառնալիքները:

Լիբանանեան բանակը իր օդային թէցամաքային ապահովական միջոցառումները խստացուցած է Իրանի նախագահին ապահովութեան ի խնդիր: Պէյրութի Միջպագային օդակայանին մէջ, նախագահ Խաթեմի դիմաւորուեցաւ նախագահ Լահուտի, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, մեծ

Նախագահ Լահուտ օդակայանի էջուղիին վրայ կը դիմաւորէ Խաթեմին

թիւով նախարարներու, երեսփոխաններու, Լիբանանի մէջ Իրանի դեսպան Մետուս Խորիսիի, Հըրպալայի փոխ ընդհանուր քարտուղար շէյխ Նայիմ Քասեմի, կուսակցութեան քաղաքական գրասենեակի նախագահ Իպրահիմ

րի, դատական իշխանութեան գերագոյն խորհուրդի նախագահ դատախաչ Թանիսուտիի, ընդհանուր դատախաչ Ատնան Ստտումի, բանակի հրամանատար Կոր. Միշէլ Սլէյմանի, ընդհանուր ապահովութեան ընդհանուր տնօ-

րէն Կոր. Էտուար Մանուրի, բանակի գաղտնի սպասարկութեան տնօրէն Կոր. Ռեմոն Ապրի, Լեռնալիբանանի նահանգապետ Եսաֆույ Սարրաֆի, ինչպէս նաեւ լիբանանցի բարձրաստիճան այլ պաշտօնատարներու կողմէ:

Խաթեմի շրջապատուած բազմահազար լիբանանցիներով

Ամին Սայիտի, «Հաւատարմութիւն Դիմադրութեան» երեսփոխանական պլոքին, սահմանադրական խորհուրդի նախագահ դատախաչ Ամին Նասսարէն Կոր. Ժամիլ Սայիտի, ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն Կոր. Մարուան Չէյնի, պետական անվտանգութեան ընդհանուր տնօ-

րէն Կոր. Ժամիլ Սայիտի, ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն Կոր. Մարուան Չէյնի, պետական անվտանգութեան ընդհանուր տնօ-

Նախագահ Խաթեմի դիմաւորուեցաւ թնդանօթի 21 հարուածներով: Ապա Լիբանանի եւ Իրանի քայլերգներու ունկնդրութեան էտք նախագահ Խաթեմի մը, վարչապետ Հարիրի տուաւ նոյնաձեւ արտասխան մը, դիտել տալով, որ

Ծար. ը՝ էջ 3

ԵԱՀԿԻ ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻ ԿՈՎԿԱՍ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Ե ԱԼԻԵԻ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ԱՆԿԱՅՈՒՆ ՎԻՃԱԿԻՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ջիւնիկ Ազարյանեան ՌԻՍ «Նովոստի» լրատու գործակալութեան յայտնած է, թէ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի շրջան այցելութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար 18 Մայիսէն սկսեալ, յետաձգուած է՝ Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի առողջական անկայուն վիճակին պատճառով:

ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի միջնորդները անցեալ շաբաթ Փարիզի մէջ ունեցած էին հանդիպում մը, ուր քննարկուած էին Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման նոր առաջարկներ, որոնք պիտի ներկայացուէին Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի ղեկավարներուն: Առաջարկներու բովանդակութիւնը տակաւին չէ բացայայտուած:

Միւս կողմէ, Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Վիլայէթ Կուլիբեկ պատասխանած է ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ռուս նախագահ Նիքոլայ Կրիպաքովի մէջ յայտարարութեան: Կրիպաքով վերջերս Փարիզի մէջ յայտարարած էր, թէ Մինսքի խմբակը մշակած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման նոր առաջարկ մը, որ իր կարծիքով, ընդունելի պիտի ըլլայ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի կողմէ: Այս առնչութեամբ Կուլիբեկ յայտնած է, թէ Մինսքի խմբակը կրնայ միայն առաջարկներ ներկայացնել, եւ անոր ցանկութիւնները ոչ մէկ ձեւով կրնան ազդել կողմերու որոշումներուն վրայ: Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար յիշեցուցած է, որ Մինսքի խմբակի ցարկ ներկայացուցած բոլոր առաջարկները մերժուած են եւ զարմանք յայտնած է, թէ «Մինսքի խմբակին մէջ փորձառութիւն ունեցող դիւանագէտը կը կատարէ այդպիսի յայտարարութիւն մը»:

ԱԼԻԵՎ ԶԵՎԵԼԵՆ ԿՐԱՅ ՏԱՐԻՈՒԼ...

Ազրպէյճանական լրատուամիջոցներ, Ազրպէյճանի նախագահի մամուլ ծառայութեան քաղցր իրենց տեղեկութիւնները հաղորդեցին, թէ Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ, որ 3 Մայիսին ի վեր Անգարայի մէջ կ'ենթարկուէր բուժումի, վերադարձած է Պաքո: Նշենք, որ Ազրպէյճանի նախագահի աշխատակազմի հասարակական եւ քաղաքական հարցերու բաժնի պատասխանատու Ալի Գասանով յայտարարած էր, թէ Հայտար Ալիեւ տակաւին մտադիր է մասնակցել Ազրպէյճանի յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն...

Միւս կողմէ, «Նեգալիսիմայա կազմեթ» թերթը հաղորդած է, թէ «Միացեալ Նահանգներ պիտի ստանան Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի հետագայ բուժումը»: Ըստ թերթին, այն պահուն երբ Ալիեւի առողջութիւնը «արտօնէ» երկար ճամբորդութիւն կատարել օգնանով, ան պիտի տեղափոխուի Ֆրիլիշտ, ուր երեք տարի առաջ ենթարկուած էր վիրաբուժութեան: Թերթը Ալիեւի մօտիկ աղբիւրներէ տեղեկացած է, թէ Ֆրիլիշտի մէջ Ալիեւ պիտի ենթարկուի երկարատեւ բուժման: չի բացառուիր նաեւ սրտի վիրաբուժութիւն մը: Կ'ենթադրուի, որ նախքան Միացեալ Նահանգներ մեկնելը, Ալիեւ վարչապետ նշանակէ իր որդին՝ Իլհամ Ալիեւը, ինչ որ կարելի էր քայլ մը կրնայ ըլլալ իշխանութիւնը Իլհամի փոխանցելու իմաստով:

ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՆՈՐ ԱՆԿԻՆՆԵՐԱԳԱՐՁ ՄԸ

ԷԶ 2

ԻՍՐԱՅԵԼ ԿԸ ԶԱՐՈՒՆԱԿԵ ԽՈՉԸՆԴՈՏԵԼ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՏԵՄ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՔՈՒՐԻ ՓԱՌԵՐԸ ՉԵՌՆՈՒՆԱՅՆ ԱԻԱՐՏԵՑ ԻՍՐԱՅԵԼ ԵՒ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ ԽԱՂԱՂԱՐԱՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըրը ձեռննշանակաւ աւարտեց խաղաղարար առաքելութիւնը Իսրայէլ եւ պաղեստինեան շրջաններ: Խաղաղութեան քարտէսի գործադրութեան յոյսերը նսեմացած են, որովհետեւ Իսրայէլ կը շարունակէ կեցուածք որդեգրել անոր դէմ, մինչ վարչապետութեան ալիքն այլ մեղմացնելու մեծ յոյսեր չկան:

Փաուըրը կողմէն պաղեստինցիներուն եւ իսրայէլացիներուն անմիջապէս որդեգրելու փոքր քայլեր, որոնք կը նպաստեն խաղաղութեան ընդհանուր թիւններուն վերսկսելու: Փաուըրը աւելցուց, որ Իսրայէլ լացիները պէտք է ուղղակի բանակցութիւններու ձեռնարկեն պաղեստինցիներուն հետ, որովհետեւ խաղաղութեան ձեռնարկէն քարտէսին գծով պաշտօնապէս աւանտընթիւն տալը նոյնքան կարեւոր չի նկատուիր: Փաուըրը ըսաւ նաեւ, որ Իսրայէլը քանակաւ կ'արձակուի իր զինուորիկները: Ան աւելցուց, որ Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնին կ'ակնկալէ քայլեր, որոնք կ'անջ լոյսը պիտի դառնան խաղաղութեան քարտէսի գործադրութեան: Ամերիկացի պաշտօնատարը շեշտեց նաեւ, որ պաղեստինցիներն ալ պէտք է վերջ տան վարչապետութեան եւ Իսրայէլի դէմ յարձակումներուն: Իսրայէլացիները իրենց կարգին պէտք է կասեցնեն չը-

րէական բնակեցման վարքերու կառուցումը պաղեստինեան հողերուն վրայ: Փաուըրը գիտել տուաւ, որ եթէ այս հարցերուն զեմով քայլեր չառնուին, կարելի պիտի ըլլայ հասնել հանգրուանի մը, ուր շատ աւելի զօտուար ու բարդ հարցեր պիտի քննարկուին:

Փաուըրի հետ հանդիպումին ընթացքին, Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն մերժեց դադարեցնել բնակեցման քաղաքականութիւնը: Շարոն ըսաւ, որ Իսրայէլի երիտասարդութեան լաւագոյն տարրերը կ'ապրին բնակեցման վարքերուն վրայ, ուր երբորդ սերունդն են իրենք: Ան աւելցուց, որ այդ երիտասարդները ընտանիքներ կը կազմեն եւ բնակարաններու կարիք ունին, ուստի ինչպէ՞ս կարելի է կասեցնել բնակեցման աշխատանքները: Շարոն շեշտեց, որ բնակեցման վարքերն ու անոնց բնակիչները բնակաւնոն ան պէտք է ունենան:

Փաուըրի այցելութեան զրկական միակ արդիւնքը կրնայ նկատուիլ Շարոնի եւ պաղեստինցի վարչապետ Մահմուտ Ապպասի միջեւ հաւանական հանդիպում մը, որ կը նախատեսուի այս շաբաթավերջին:

Պաղեստինցիները իրենց կարգին յայտարարեցին որ Փաուըրի այցելութիւնը մեծ նշանակութիւն չէ ունեցած: Արտաքին գործոց

նախարար Նապիլ Շաթթ ըսաւ, որ խաղաղութեան ճամբու քարտէսի գործադրութեան մասին որեւէ իրագործում կարելի չէ ակնկալել Շարոնի Ուաշինկթըն այցելութենէն առաջ, որ տեղի պիտի ունենայ Մայիս 20ին: Շաթթ աւելցուց, որ Փաուըրի այցելութիւնը որեւէ նորութիւն չընթաց պաղեստինեւիսրայէլեան ճակատին վրայ, որովհետեւ Շարոն բացայայտօրէն կը մերժէ խաղաղութեան ճամբու քարտէսը:

Երոստաղէմէն Գահրիբ ուղղուելէ առաջ, Փաուըրը իր այցելութեան մասին զեկուցած է խաղաղութեան միջազգային քառեակին ներկայացուցիչներուն: Ան զեկուցումը փոխանցեց Միացեալ Նահանգներու, ՄԱԿ, Եւրոպական Միութեան եւ Ռուսիոյ ներկայացուցիչներուն:

Մինչ այդ, Իսրայէլ ազատ կ'արձակէր պաղեստինցի 40 բանտարկեալներ, որոնք կը գտնուէին Իսրայէլեան բանտի մը մէջ: Բանտարկեալներուն արտօնուեցաւ Այսրորդական վերադարձնալ: Կիրակի օր, Իսրայէլ ազատ արձակած էր 70 այլ բանտարկեալներ:

Ծար. ը՝ էջ 10

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ՌՈՒՔԻՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ» ՄԱՍՆԱԳՈՒՅԻՆ (ԸՆԴՔԵՑԻԷ) ՅԻՄՆԱՍԵԱԿ

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵՎՈՅ

Համապատասխան «Ռուբին Զարդարեան» մասնաձևի լիսնամեայ յոթնամյա կան տարուան առիթով, վարչութեան կողմէ կազմակերպուած ձեռնարկներուն շարքին աւելցաւ նոր նախաձեռնութիւն մը, երբ երէկ, Երկուշաբթի, 12 Մայիսի երեկոյեան ժամը 8:00ին կազմակերպուած հերթական հանդիպում մը անակնկալօրէն վերածուեցաւ լիսնամեակի տօնակատարութեան:

«Ազատամարտ» ակումբի սրահին մէջ հաւաքուած ներկայներուն ղիմաց խօսք առաւ Համապատասխան «Ռուբին Զարդարեան» մասնաձևի վարչութեան ատենապետ Ռոստիս Պարտիմեան, որ վերահաստատեց մասնաձևին ունեւոր հիմնադիր վաստակաւորներուն ուղղութեան կառած մասնաձևի անդամներուն ուխտը: Ան աւելցուց, որ որեւէ ճիշդ պիտի չի նայուի մասնաձևի լիսնամեայ հարուստ պատմութեան վրայ աւելցնելու նոր հրազորումներ:

Ապա ներկայացուեցաւ խնամքով պատրաստուած յայտագիր մը: Արփի Համբարեան ներկայացուց նախատակ գրագէտին եւ գործիչին՝ Ռուբին Զարդարեանի կեանքը, գրական վաստա-

ASHNAG

կը, հայ գրականութեան մէջ անոր ունեցած ուրոյն տեղը: Ան կերտուեցաւ «Ազատամարտ» թերթի իրան խմբագիր Ռուբին Զարդարեանի գործունէութեան ու շեշտը դրաւ գրագէտին յետադիմական-մտաւորական տիպարին վրայ: Ապա, Արփի Համբարեան ընթերցեց Ռուբին Զարդարեանի «Բռնաւորին արցունքը» հեքիաթը: Ռիթա Գոյլաճեան ներկայացուց Համապատասխան «Ռուբին Զարդարեան» մասնաձևի ղիմաց խօսքը: Յիշատակը անհրաժեշտ էր հիմնադիր անդամներէն ընկ. Սուրեն Անթոյեանի, ինչպէս նաեւ՝ առաջին եւ վաստակաշատ անդամներէն ընկ. Յարութիւն

Վարժապետեանի յուշերը, որոնք վերակենդանացուցին մասնաձևի լիսնամեայ տօնակատարութեան ինչ կը վերաբերի անոր աշխուժ գործունէութեան եւ «Քնար» պարսխումբի կազմութեան: Ապա, մասնաձևի վարչութիւնը բեմ հրաւիրեց վերջին անդամներ Սուրեն Անթոյեանը եւ Յարութիւն Վարժապետեանը, որոնց յանձնուեցան լիսնամեակի մեծարանքի յուշանուէրներ: Յիշատակը անհրաժեշտ էր հիմնադիր անդամներէն ընկ. Սուրեն Անթոյեանի, ինչպէս նաեւ՝ առաջին եւ վաստակաշատ անդամներէն ընկ. Յարութիւն

Վարժապետեանի յուշերը, որոնք վերակենդանացուցին մասնաձևի լիսնամեայ տօնակատարութեան ինչ կը վերաբերի անոր աշխուժ գործունէութեան եւ «Քնար» պարսխումբի կազմութեան: Ապա, մասնաձևի վարչութիւնը բեմ հրաւիրեց վերջին անդամներ Սուրեն Անթոյեանը եւ Յարութիւն Վարժապետեանը, որոնց յանձնուեցան լիսնամեակի մեծարանքի յուշանուէրներ: Յիշատակը անհրաժեշտ էր հիմնադիր անդամներէն ընկ. Սուրեն Անթոյեանի, ինչպէս նաեւ՝ առաջին եւ վաստակաշատ անդամներէն ընկ. Յարութիւն

ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՇ ՄՈՒՇԱՄԵՏ ԽԱԹԵՄ ԴԵՅՐՈՒԹ ԺԱՄԱՆԵՑ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

քննարկումները կատարուած են ընդհանուր ձեւով եւ աւելցուց, որ հարկ է շրջանի երկիրներուն միջեւ գործակցութիւնը ամրապնդել իրականացնելու համար ամբողջական եւ արդար խաղաղութիւն եւ ապահովութեան կայունութիւն:

Ապա նախագահ Խաթեմի իր կեցութեան վայրին մէջ ընդունեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրին, որուն հետ 40 վայրկեան տեւողութեամբ հանդիպում մը

Շարիհի եւ Խաթեմի

Պըրրի նկատել տուաւ, որ կարելի չէ չի շեղուի նախագահ Խաթեմի ըն-

նչեալ հարցին գծով պարզացումներ կան, սակայն կարելի չէ ներկայիս անոնց մասին խօսիլ...

Խաղաղութեան ճամբու քարտէսին եւ խաղաղութեան այլ

եան սպառնալիքներուն մասին հարցումի մը պատասխանելով, Պըրրի ընդգծեց, որ այդ գծով իրանի կեցածքները սկզբունքներու հանդէպ միջտեղած են կայուն եւ կը մնան կայուն:

Ապա, նախագահ Խաթեմի իր պատուիրակութեան ընկերակցութեամբ այցելեց Պատպտա, որ դռնփակ հանդիպում մը ունեցաւ նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտի հետ:

Քննարկումի առարկայ դարձան շրջանաւոր իրադարձութիւնները եւ պարզացումները՝ Իրաքէն մինչեւ Լիբանանի, Սուրիոյ, Իրանի եւ Հրկապոյսի ուղղուած ամերիկեան

Խաթեմի եւ Պըրրի

ունեցաւ: Հանդիպումէն ետք Պըրրի յայտնեց, որ նախագահ Խաթեմի եւ Լիբանանի միջեւ գոյություն ունի անբակտեղի կապ մը, որ կ'արդիւնաւորուի Իրան - Լիբանան - Սուրիա միասնականութեամբ ու գործակցութեամբ: Պըրրի ողջունեց նախագահ Խաթեմի Պէյրութ այցելութիւնը եւ շեշտեց, որ ան կը գտնուի իր երկրին մէջ:

տանկան կապը իմամ Մուսա Սաւրբի հետ եւ ընդգծեց, որ իմամ Սաւրբի առեւանգումին հարցով լուծում չկայ տակաւին, հակառակ անոր, որ Իրան ամէն շանք ի գործ դրած է նշեալ հարցին լուծման գծով: Պըրրի աւելցուց, որ համաձայնութիւն գոյացած է առեւանգուած իմամ Սաւրբի հարցը միասնաբար հետապնդելու: Ան դիտել տուաւ, որ

Խարազի եւ Յովհաննէան կը փոխանակեն կցըրուած համաձայնագիրները՝ Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան մարզին մէջ

առաջարկներու գծով Պըրրի շեշտեց, որ անհրաժեշտ է պոլշիկայի ու միասնականութեամբ գործակցիլ թէ՛ Լիբանանի մէջ եւ թէ՛ շրջանային առումով: Լիբանանի եւ Սուրիոյ ուղղուած ամերիկ-

սպառնալիքները: Քննարկուեցաւ նաեւ Լիբանանի եւ Իրանի կեցուածքը խաղաղութեան ճամբու քարտէսի ամերիկեան ծրագրի նկատմամբ: Ծարը՝ էջ 10

Arabic header with logos and text: البيرق, السوراء, التمجيز, السفير, الاستقبال, الانتصار

ԻՆՉ ԿՐ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐՈՒԹԵՐԸ

11 Մայիսի լիբանանեան օրաթերթերը անդրադարձած են Իրանի նախագահ Մուհամէտ խաթեմի Պէյրութ այցելութեան, Միջին Արեւելքի մէջ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուլը լի հանդիպումներուն, 25 տարի աքսորուած մնալէ ետք շիի կրօնապետ Այաթոլլա Մոհաւէտ Պաքէր Հաքիմի Իրաք վերադարձին:

«Սաֆիր» գրած է, թէ 1979էն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով իրանցի նախագահ մը Լիբանան կ'այցելէ: Խաթեմի Պէյրութ պիտի մնայ երեք օր, կոչ ուղղելով բանակցութեամբ դիմագրաւել մարտահրաւերները:

Ըստ «Նահար»-ի, Պէյրութ երէք օրուան տեւողութեամբ պիտի հանդիսանայ Խաթեմի քաղաքական բեմահարթակը: Խաթեմի պիտի փոխանցէ Հրկապոյսի նկատմամբ իր կեցուածքը, նշած է օրաթերթը:

«Պայրաք» լուսարձակի տակ առած է այն երեւոյթը, թէ ապահովական իւրաքանչեւ իրադարձութեան արտաքին գործոց նախարար Էրուստիմի մէջ կը տեսակցի խաղաղութեան քառակուսի ներկայացուցիչներուն հետ, Ռամալլայի մէջ իրեն դէմ ցոյցեր հանդիսանայ Խաթեմի քաղաքական կրքերուն հետ: Պաուլը շրջապատուող զական խաղաղութեան, նախագահ Մուսա ըսած է. «Մեր հողերուն վերատիրացումը առաջնահերթութիւն է եւ պիտի չարտօնենք իրաքցի պատասխանատուներուն Սուրիա մուտքը»:

«Սաֆիր» նշած է, թէ պաղեստինեան յուսախաբութեան եւ իսրայելեան գոհունակութեան մթնոլորտին մէջ՝ նախագահ Խաթեմի Լիբանան այցելութեան նախօրեակին: Ըստ թերթին, նախագահ Վոր. Լահուտ յայտարարեց, Իրանի հետ պիտի շեշտենք միջազգային դերակատարութեան կարեւորութեան վրայ: Տեղի պիտի ունենայ կարեւոր հանդիպում մը ՍՖէյր պատրիարքին եւ նախագահ Խաթեմի միջեւ, նշած է օրաթերթը: «Լիուս» անդրադարձած է վարչապետ Հարիրի Քուէյթի այցելութեան եւ գրած է, թէ Քուէյթի կառավարութիւնը կ'արժեւորէ Հարիրի այցելութեան արդիւնքները: Ըստ թերթին, Խաթեմի Լիբանան կ'այցելէ միասնականութեան կոչ ուղղելով եւ կառավարութեան պօրակցութիւն յայտնելով:

«Տիար»-ի համաձայն, նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտ Խաթեմի այցելութեան մասին խօսելով ըսած է, թէ Լիբանան եւ Իրան շեշտը պիտի դնեն ՄԱԿի դերակատարութեան վրայ, որպէսզի միջազգային ընտանիքը մէկ կողմի ներկայացուցիչ չ'ընկալանաւ:

Փաուլը ի այցելութեան անդրադարձնալով, «Մուսաբապալ» գրած է, թէ ան Սուրիոյ նախագահ կը պահանջէ գործակցութիւն գոյացրելու շրջանին մէջ իր քննարկած խնդիրներուն նկատմամբ:

Ըստ թերթին, նախագահ Մուսա յայտարարեց. Հրկապոյսի քաղաքական պօրակցութիւն պիտի յայտնենք այնքան առեւ, որ ան կը դիմադրէ իսրայելեան բռնագրաւման:

«Քիֆահ Արապի» դիտել տուած է, թէ Ռաշիդկըն Սուրիան կը պոլշացնէ Իրաքի

կայունութիւնը խախտել, իսկ Մուսա ստախուս կ'որակէ Փաուլը, յայտարարելով, որ անոր հետ չէ քննարկած պաղեստինեան գրաւման կէտերու փակման հարցը:

Ըստ «Պայրաք»-ի, Շարունի եւ Ապու Մաւլէնի հանդիպումը կը նախատեսուի այս շաբաթավերջին: Փաուլը պաղեստինցիներէն պահանջեց փոխադրուել ըլլալ, երբ ձախողեցաւ Իսրայելի համաձայնութիւնը ապահովել խաղաղութեան քարտէսին գործարարութեան:

«Մինչ Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարար Էրուստիմի մէջ կը տեսակցի խաղաղութեան քառակուսի ներկայացուցիչներուն հետ, Ռամալլայի մէջ իրեն դէմ ցոյցեր հանդիսանայ Խաթեմի քաղաքական կրքերուն հետ: Պաուլը շրջապատուող զական խաղաղութեան, նախագահ Մուսա ըսած է. «Մեր հողերուն վերատիրացումը առաջնահերթութիւն է եւ պիտի չարտօնենք իրաքցի պատասխանատուներուն Սուրիա մուտքը»:

«Սաֆիր» նշած է, թէ Ռաշիդկըն Սուրիան կը պահանջէ ամերիկացիներուն հետաքննութեան միջոցով կարգաւորել Կարնէքը, իսկ Պրեմըր շուտով Պաղտատ կ'այցելէ:

«Նահար» նշած է, թէ Ռաշիդկըն Իրաքէն Կարնէքը կը հետաքննէ՝ պայն երկրին ապահովութեան խախտման պատասխանատուն նկատելով: Ըստ թերթին, Պաքըր Հաքիմ կը պահանջէ ամերիկացիներուն հետաքննութեան Իրաքէն, իսկ Միացեալ Նահանգներ «Պաաս» Կուսակցութիւնը լուծուած կը յայտարարեն եւ պաշտօնատար մը կը նշանակեն Իրաքի արտաքին գործոց նախարարութիւնը ղեկավարելու համար:

Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէիի արտասանած խօսքին մասին «Անուար» գրած է, թէ ան շեշտը դրաւ խաղաղութեան հաստատման գործընթացին մէջ Ֆրանսայի եւ Երոպայի ունեցած դերակատարութեան վրայ:

«Սաֆիր» նշած է, թէ պաղեստինեան յուսախաբութեան եւ իսրայելեան գոհունակութեան մթնոլորտին մէջ՝ նախագահ Խաթեմի Լիբանան այցելութեան նախօրեակին: Ըստ թերթին, նախագահ Վոր. Լահուտ յայտարարեց, Իրանի հետ պիտի շեշտենք միջազգային դերակատարութեան կարեւորութեան վրայ: Տեղի պիտի ունենայ կարեւոր հանդիպում մը ՍՖէյր պատրիարքին եւ նախագահ Խաթեմի միջեւ, նշած է օրաթերթը: «Լիուս» անդրադարձած է վարչապետ Հարիրի Քուէյթի այցելութեան եւ գրած է, թէ Քուէյթի կառավարութիւնը կ'արժեւորէ Հարիրի այցելութեան արդիւնքները: Ըստ թերթին, Խաթեմի Լիբանան կ'այցելէ միասնականութեան կոչ ուղղելով եւ կառավարութեան պօրակցութիւն յայտնելով:

«Տիար»-ի համաձայն, նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտ Խաթեմի այցելութեան մասին խօսելով ըսած է, թէ Լիբանան եւ Իրան շեշտը պիտի դնեն ՄԱԿի դերակատարութեան վրայ, որպէսզի միջազգային ընտանիքը մէկ կողմի ներկայացուցիչ չ'ընկալանաւ:

Փաուլը ի այցելութեան անդրադարձնալով, «Մուսաբապալ» գրած է, թէ ան Սուրիոյ նախագահ կը պահանջէ գործակցութիւն գոյացրելու շրջանին մէջ իր քննարկած խնդիրներուն նկատմամբ:

Ըստ թերթին, նախագահ Մուսա յայտարարեց. Հրկապոյսի քաղաքական պօրակցութիւն պիտի յայտնենք այնքան առեւ, որ ան կը դիմադրէ իսրայելեան բռնագրաւման:

«Քիֆահ Արապի» դիտել տուած է, թէ Ռաշիդկըն Սուրիան կը պոլշացնէ Իրաքի

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՂՕԹՔ ՆՈՒԻՐՈՒՄԸ Ս. ՀՈՒՓՄԻՍԵԱՆՅ ԿՈՅՄԵՐՈՒՄԸ Ս. ԱՍՏՈՒՄԵԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷԶ

Ի գիտութիւն մեր հաւատացեալ ժողովուրդին, այսու կու գանջ յայտնելու, որ Հոփսիմեանց կոյսերու տօնը այս տարի կը զուգահիշի Երկուշաբթի, 16 Յունիս 2003ին: Ան այդ, իբրեւ աղօթքի ամիս նուիրուած Ս. կոյսերու, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ տեղի պիտի ունենան սրբազան արարողութիւններ, 19 Մայիս 2003էն մինչեւ 16 Յունիս 2003, երկուշաբթի ժամը 6:30էն սկսեալ, բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն, որուն ընթացքին պիտի կատարուի հսկուն, հոգեւոր խորհրդածութիւն, քարոզ միաբան եւ քահանայ հայրերու կողմէ:

16 Յունիս 2003ին, Երկուշաբթի երեկոյեան ժամը 7:30էն սկսեալ պիտի կատարուի եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, քարոզ եւ թափօր կոյսերու մատուցմանը, ապա հաւաքական խոստովանանք, հաղորդութիւն, վարդերու բաշխում եւ քորիմէք:

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը մերկայ գտնուելու սոյն արարողութեանց, եւ վերանորոգուելու Ս. Հոփսիմեանց կոյսերու հաւատքով:

Ի ԴԻՄԱՑ ՆՈՐ ԱՍՆԱՅԻ Ս. ԱՍՏՈՒՄԵԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԹԱՂԱՎԱՆ ԽՈՐՀՈՐԻՊԻ

Միջապալին Քաղաքական Կեսնք

ԵՂԱԾԸ ԽԱՂ ՉԷ

Միացեալ Նահանգներ իրենց թիրախը փոխած են շնչեղ զինուորական արագութեամբ: Իրաքի մէջ ցարդ ձեռք ձգած արդիւնքէն գոհ ըլլալով, անոնք այնքան դիւրութեամբ անցան Սուրիոյ դէմ սպառնալիքներուն, որ կարծես ձայնասփիւռի կայաններ կը փոխէին: Եթէ որոշումը Ռամսֆելտին ձգտեալ ըլլար, Ուաշինկթըն մինչեւ հիմա պատերազմ յայտարարած կ'ըլլար Սուրիոյ դէմ եւ Իսրայէլին թելադրած կ'ըլլար առիթը օգտագործելով իրեն կցել 1967ին գրաւուած արաբական հողերը: Ռամսֆելտ նոյնիսկ չի գործածեր «գրաւեալ հողեր» եզրը, ան կ'ըսէ «այսպէս կոչուած գրաւեալ հողեր»:

Սակայն սահման կայ նոյնիսկ ամերիկեան ամբարտաւանութեան: Ամերիկացիները աշխարհը կը դիտեն իրրեւ տոմիճոյի խաղ, որուն խաղաքարերը շարուած են ուղիղ դիրքով եւ իրարու այնքան մօտիկ, որ առաջինին զգտնուումով բոլորը մէկտեղ - մէկտեղ պիտի իյնան իրարու ետեւէ: Թերեւս ամերիկեան վարչակազմի կարգ մը գիտնականներ պիտի ուզէին աշխարհը ըլլար պոլիճիկի խաղարանի նման, ուր կարելիութիւնը ունի բոլոր չիւշերը մէկ ճարուածով զգտնուելու եւ ապա վերադառնալու գարեկողորդ:

Բարեբախտաբար հարցերը այս ձեւով չեն ընթանար նոյնիսկ արաբական աշխարհին մէջ: Ոմանք աշխարհը կը նմանցնեն ճատրակի խաղի: Չեմ գիտեր, եթէ այս տեսակէտը անիմաստ է կամ ծիծաղելի, որովհետեւ բացայայտ է, թէ անիկա կիրարկելի չէ ներկայիս: Այսօր քաղաքական վարմունքի ոչ մէկ հիմնական օրէնք կամ ուղեցոյց կայ: Միացեալ Նահանգներու կայսերական ծրագիրներն անդին միակ բաները, որոնց կրնաս վստահիլ, չիղերիք, աղբիւրներդ եւ քաղաքական ողջմտութիւնդ են:

Սուրիոյ եւ Լիբանանի դէմ զինուորական հարուածը անկարելի է ներկայիս, բացի Իսրայէլի կողմէ: Սակայն Միացեալ Նահանգներուն կողմէ սուրիական սահմանը խախտելու հաւանականութիւնը, ինչպէս քանի մը անգամ պատահեցաւ Եմէնի պարագային, կարելի չէ բոլորովին զանց առնել, հիմա որ Միացեալ Նահանգները կը գտնուին Սուրիոյ սահմաններուն մօտիկ: Այսուհանդերձ Սուրիոյ դէմ յայնստակարար յարձակումը թէ՛ անհանձնական է, թէ՛ անընդունելի: Ընդդէմ սակայն, որ Ուաշինկթըն իր այսպէս կոչուած ահաբեկչութեան դէմ պայքարին ընթացքին սովորութիւն դարձուցած է անտեսել պետական սահմանները: Ահաբեկչութիւնը, մեզի կը սորվեցնեն Միացեալ Նահանգները, չի ճանչնար ինքնիշխան սահմաններ:

Այսուհանդերձ, Միացեալ Նահանգներ դժուար պիտի գտնեն պատրուակ մը՝ արդարացնելու համար Սուրիոյ դէմ ծաւալուն յարձակում մը: Ոմանք կ'ըսեն, թէ անոնք պէտք չունին արդարացումի, բայց ես կը կարծեմ հակառակը:

Դժուար պիտի ըլլայ Միացեալ Նահանգներուն համար, նոյնիսկ եթէ փորձեն, Սուրիոյ նախագահն ու անոր հարկ Սատտամին հետ համեմատելը: Սուրիոյ սուղ գին վճարած է, նոյնիսկ ներքին իմաստով, Սատտամին քաղաքականութեան պատճառով անոր ամբողջ կեանքին տեւողութեան ընթացքին (կամ ըսենք՝ քաղաքական կեանքին, որովհետեւ տակաւին չենք գիտեր, թէ ինչ պատահեցաւ անոր): Արդեօք Սուրիոյ պիտի շարունակէ՞ տուժել Սատտամին սխալներուն պատճառով, նոյնիսկ երբ ան չկայ: Սուրիոյ դէմ էր իրանի դէմ Սատտամի երկար եւ արիւնալի արկածախնդրութեան: Ռամսֆելտ, միւս կողմէ, կապի մէջ էր Իրաքի վարչակազմին հետ 1983էն 1989 եւ, հետեւաբար, լաւապէս տեղեկ էր, թէ Իրաք քիմիական զէնքեր կ'օգտագործէր: Ասիկա նոյն առեւտրային Ռամսֆելտին է, որ այժմ կ'ուզէ պատժել Սուրիան՝ Սատտամին հետ կապեր ունեցած ըլլալուն համար: Սահման կայ հանդուրժողութեան, նոյնիսկ՝ Բրիտանիոյ եւ Սպանիոյ համար: Ռամսֆելտը չափը անցուցած է արդէն:

Սուրիոյ դէմ հնչող ամերիկեան սպառնալիքները փորձեր են երկաթը տաք վիճակին մէջ ծծելու: Ուաշինկթըն կը կարծէ, որ Իրաքը դէմ պատերազմը շատեր համոզեց, որ անհեթեթ է հակառակիլ ամերիկեան քաղաքականութեան: Եթէ այս մէկը ճիշդ ենթադրութիւն մըն է, ապա չըբանին մէջ անոնք, որոնք դէմ են ամերիկեան քաղաքականութեան, արժեզրկուեցան, իսկ բոլոր անոնք, որոնք կուրօրէն կը պաշտպանեն այդ քաղաքականութիւնը՝ արժեւորուեցան: Ամերիկացիները կը հաւատան, որ Սուրիոյ բուռն ձեւով պիտի ջանայ Ուաշինկթընի քարեկամներուն խուճախ մէջ մնալ:

Միջին Արեւելքին վերաբերելի ամերիկեան ծրագիրը ունի երեք գլխաւոր կէտեր: Անոնցմէ մէկը կը վերաբերի Իրաքի գծով սուրիական կեցուածքին: Պէտք է նշել, որ Սուրիոյ սերտ կապեր ունի Իրաքի ընդդիմութեան հետ: Երկրորդ կէտը Լիբանանի կացութիւնն է, յատկապէս ինչ կը վերաբերի Հըզպալլային: Միացեալ Նահանգներու ներկայ վարչակազմը համամիտ է հրէական տեսակէտին, թէ Հըզպալլան կը քաջալերէ եւ կը ներշնչէ ընդդիմադիրները: Երրորդ կէտը չըբանին մէջ պաղեստինցիներուն ամերիկեալ ստրայճիստ պայմաններ պարտադրելու Ուաշինկթընի փափաքն է, ինչպէս նաեւ պաղեստինեան նոր կառավարութեան հաւանութիւնը ապահովելու՝ իսրայէլեան պահանջներուն: Բացայայտ թիրախը հոս պաղեստինեան ընդդիմութիւնն է: Սակայն ամերիկացիները յստակօրէն կ'անտեսեն բուն գործօնը, երբ կը խօսին Սուրիոյ մէջ պաղեստինեան գրասենեակներուն մասին: Պաղեստինեան ընդդիմադիր խումբերուն վայելած հանրային նեցուկը կապ չունի Դամասկոսի գրասենեակներուն հետ, այլ՝ Պաղեստինի գրաւուած մնալուն հետ: Եթէ հաստատուել պաղեստինեան ինքնիշխան պետութիւն մը, այդ խումբերը աւելի քան ուրիշ պիտի ըլլան գրասենեակներ բանալու իրենց երկրին մէջ:

Քիմիական զէնքերու մասին բանավէճը անհեթեթ է: Միակ տեղը, ուր այդ հարցը իմաստ կրնայ ունենալ, Սուրիոյ-Իսրայէլ կապն է (եւ ոչ թէ Քուէյթի, Իրանի կամ քիւրտերուն հարցը): Եւ այս կացութեան մէջ Սուրիան է, որ Իսրայէլի կողմէ զինուորական սպառնալիքի տակ է: Իրականութիւն մը, որ յաճախ հաստատուեցաւ իսրայէլացի պաշտօնատարներու կողմէ: Միացեալ Նահանգներ իրրեւ պատրուակ օգտագործեցին Իրաքի զանգուածային ոչնչացման զէնքեր ունենալու վարկածը, որովհետեւ Սատտամի վարչակազմը գրաւած էր զրացի երկիր մը, սպառնացած էր ուրիշներ եւ քիմիական զէնք օգտագործած էր: Սուրիան երբեք օգտագործած չէ քիմիական զէնքեր: Սուրիոյ ինքնին կը կրէ գրաւուած ըլլալու հետեւանքները: Եւ Սուրիան է, որ կը պահանջէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին որոշումներուն գործադրութիւնը, եւ ոչ թէ հակառակը:

Ամերիկացիները կ'ուզեն համոզել պաղեստինցիները, որ իրենց դատը ականահարուած է պատերազմին պատճառով, եւ թէ յառաջիկային միակ ձեւը Իսրայէլի պայմանները ընդունելն է: Այլ խօսքով, պաղեստինցիները պէտք է դաս առնեն Իրաքի մէջ պատահածէն: Աւելի ցնցելը այն է, որ ոմանք կարծես համամիտ են այդ տեսակէտին: Իրականութիւնը սակայն բոլորովին տարբեր է: Պաղեստինեան դատը, անոր արդարութիւնն ու օրինականութիւնը յաւելեալ աւել ստացան վերջին զէնքերուն ընթացքին: Ամերիկացիները քաջածանօթ են պաղեստինեան դատին արդարութեան, սակայն անոնք կ'ուզեն վախի գործօնը օգտագործել յաւելեալ սպառնալիքներ ընկելով: Արդեօք ինչ՞ ո՞վ կը ծրագրեն սպառնալ պաղեստինցիներուն: Գրաւում՞ ո՞վ...

«ԾԱՆՐ ԿԱՏԱԿ»՝ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱԿԱՆՁՆԵՐՈՒ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՅՏ

ՓՈԹՈՐԻԿԸ ԿԸ ՉՕՐԱՆԱՅ ՏԱՆԻԷԼ ՓԱՅՊԱԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

«Ուաշինկթըն Փոսթ» օրաթերթը իր խմբագրականներէն մէկուն մէջ Քոնկրէսէն պահանջած է չվաւերացնել վերլուծաբան Տանիէլ Փայպսի թեկնածութիւնը «Խաղաղութեան Ամերիկեան Ընկերութեան» տնօրէն խորհուրդի անդամակցութեան՝ վերջինիս արտապայտած հակաիսլամական եւ հակաարաբական կեցուածքներուն պատճառով: Թերթը այս պահանջը ներկայացուց արաբական եւ իսլամական կազմակերպութեան անդամներէն ետք: Խմբագրականը անդադարաւ Փայպսի կարգ մը յօդուածներուն, ուր հեղինակը կառավարութեանէն կը պահանջէ հսկել ամերիկեան կառույցներուն, նախարարութեաններուն, զինեալ ուժերուն եւ դիւանագիտական մարզին մէջ աշխատող բոլոր իսլամաշինութիւն հաստատելու եւ տազնապններ խաղաղ միջոցներով լուծելու նպատակով: Կը նախատեսուի, որ Փայպսի թեկնածութեան համար, զոր կը գրաւէր Ջամալ Նախիլ Ջատէր Սպիտակ Տան կողմէ պաշտօնի կոչուելէ առաջ: Ջամալ Նախիլ Ջատէրը կայսերական կրօնաւարական իսլամական իրաքական Պուշը-խաքեան ղեկավարութիւններուն հետ յարաբերութիւններուն մէջ է:

«Միացեալ Նահանգներու Նահանգներու իսլամականութեան նկատմամբ: Թերթը Քոնկրէսէն պահանջած է չվաւերացնել վերլուծաբան Տանիէլ Փայպսի թեկնածութիւնը «Խաղաղութեան Ամերիկեան Ընկերութեան» տնօրէն խորհուրդի անդամակցութեան՝ վերջինիս արտապայտած հակաիսլամական եւ հակաարաբական կեցուածքներուն պատճառով: Թերթը այս պահանջը ներկայացուց արաբական եւ իսլամական կազմակերպութեան անդամներէն ետք: Խմբագրականը անդադարաւ Փայպսի կարգ մը յօդուածներուն, ուր հեղինակը կառավարութեանէն կը պահանջէ հսկել ամերիկեան կառույցներուն, նախարարութեաններուն, զինեալ ուժերուն եւ դիւանագիտական մարզին մէջ աշխատող բոլոր իսլամաշինութիւն հաստատելու եւ տազնապններ խաղաղ միջոցներով լուծելու նպատակով: Կը նախատեսուի, որ Փայպսի թեկնածութեան համար, զոր կը գրաւէր Ջամալ Նախիլ Ջատէր Սպիտակ Տան կողմէ պաշտօնի կոչուելէ առաջ: Ջամալ Նախիլ Ջատէրը կայսերական կրօնաւարական իսլամական իրաքական Պուշը-խաքեան ղեկավարութիւններուն հետ յարաբերութիւններուն մէջ է:

«ԾԱՆՐ ԿԱՏԱԿ»՝ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱԿԱՆՁՆԵՐՈՒ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՅՏ

Խմբագրականը անդադարաւ Փայպսի կարգ մը յօդուածներուն, ուր հեղինակը կառավարութեանէն կը պահանջէ հսկել ամերիկեան կառույցներուն, նախարարութեաններուն, զինեալ ուժերուն եւ դիւանագիտական մարզին մէջ աշխատող բոլոր իսլամաշինութիւն հաստատելու եւ տազնապններ խաղաղ միջոցներով լուծելու նպատակով: Կը նախատեսուի, որ Փայպսի թեկնածութեան համար, զոր կը գրաւէր Ջամալ Նախիլ Ջատէր Սպիտակ Տան կողմէ պաշտօնի կոչուելէ առաջ: Ջամալ Նախիլ Ջատէրը կայսերական կրօնաւարական իսլամական իրաքական Պուշը-խաքեան ղեկավարութիւններուն հետ յարաբերութիւններուն մէջ է:

Խմբագրականը անդադարաւ Փայպսի կարգ մը յօդուածներուն, ուր հեղինակը կառավարութեանէն կը պահանջէ հսկել ամերիկեան կառույցներուն, նախարարութեաններուն, զինեալ ուժերուն եւ դիւանագիտական մարզին մէջ աշխատող բոլոր իսլամաշինութիւն հաստատելու եւ տազնապններ խաղաղ միջոցներով լուծելու նպատակով: Կը նախատեսուի, որ Փայպսի թեկնածութեան համար, զոր կը գրաւէր Ջամալ Նախիլ Ջատէր Սպիտակ Տան կողմէ պաշտօնի կոչուելէ առաջ: Ջամալ Նախիլ Ջատէրը կայսերական կրօնաւարական իսլամական իրաքական Պուշը-խաքեան ղեկավարութիւններուն հետ յարաբերութիւններուն մէջ է:

Խմբագրականը անդադարաւ Փայպսի կարգ մը յօդուածներուն, ուր հեղինակը կառավարութեանէն կը պահանջէ հսկել ամերիկեան կառույցներուն, նախարարութեաններուն, զինեալ ուժերուն եւ դիւանագիտական մարզին մէջ աշխատող բոլոր իսլամաշինութիւն հաստատելու եւ տազնապններ խաղաղ միջոցներով լուծելու նպատակով: Կը նախատեսուի, որ Փայպսի թեկնածութեան համար, զոր կը գրաւէր Ջամալ Նախիլ Ջատէր Սպիտակ Տան կողմէ պաշտօնի կոչուելէ առաջ: Ջամալ Նախիլ Ջատէրը կայսերական կրօնաւարական իսլամական իրաքական Պուշը-խաքեան ղեկավարութիւններուն հետ յարաբերութիւններուն մէջ է:

ՄԱՍԼՈՒՅ ՏՈՐԱ

MAHAROUF

Since 1948

Պատրաստ ճաշ քորիչներու սպասարկութիւն:

Թարմ բանջարեղէն պարզեղէն կարմեղէն:

Թարմ կարկանդակ պիտանկեղէն քաղցրեղէն խմիչքի տեսակներ:

Թարմ խմորեղէն:

ԳԱՍՏՈՒԸ ՈՒՅՅՈՒՄԱԾ

Թարմ Չիլիկեղէն Ստոբին:

Հեռ. 01- 26 52 65 / 26 10 23 / 26 18 62

RAFCO

Water Technology

Water Filters & Treatment
Swimming Pools Equipment
Water Pumps
Industrial Filters
Water Coolers

purex Triton
Filter Systems

Doulton
Sterilight

RAFCO Showroom: Autostrade Dora Tcl.: (01) 242200, 742231, 345598

galerie **PIERROT**

Specialiste de Meubles D'enfants de 0 à 20 ans

galerie **PIERROT**

Liste de Naissance et de Bâpteme

Autostrade Jal-el-Dib - Tel : 04 / 713233 - 03 / 701607

«Այ Ահրամ»

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ԻՍԿԱՊԷՍ ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌ ԿԸ ԴԻՏԷ

Շատ փոքր տարիքի երեխաներ պարզապես «պարապ» ժամանակ չեն անցնում, երբ անթարթալ չընկերակցված մնան...

Հոգեբանությունը դասախոս Տոնա Մամ, որ գլխավորում է հետազոտությունը, կը յայտնե, որ հիմնականում հետազոտության արդյունքներում վրայ ձևավորվում է բերեալ պետք է սահմանափակել իրենց երեխաներում պատկերասփիւռէն դիտած յայտագիրները:

Ըստ Մամի, նույնիսկ 12 ամսուան երեխաներ «որոշումներ կը կայացնեն հիմնականում իրենց շուրջ գտնուող չափահասներու զգացական հակադարձություններուն վրայ»:

«Չայտ տեսիլները» բերքին մէջ հրատարակուած տեղեկագիրի մը մէջ ան կը յայտնէ, թէ ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, որ երեխաները կրնան նաեւ գործածել զգացական բնույթի տեղեկութիւններ, գործ պատկերասփիւռէն կ'առնեն:

«Ասիկա կը նշանակէ, թէ չափահասները թերեւս երկու անգամ պէտք է մտածեն խիստ կամ զարմացած ոճով խօսելէ առաջ կամ՝ երեխայի մը արտօնելէ առաջ, որ չափահասներու յատկացուած յայտագիրներ դիտէ», կ'ըսէ մասնագէտը:

Մամի խմբակը գիտէր արդէն, թէ երեխաներ կը դիտեն այլ երեխաներ եւ չափահասներ «կեանքի» մասին տեղեկութիւններ քաղելու համար:

Մայր մը, որ իր երեխային կողմէ կ'ուղղէ, որ համոզուած չէր, որ ինչ որ կ'ըսէր մը կը մտածուէր, երբայր մը կամ քոյր մը կը վախճայ ու լալու կը սկսի, առեւանջուած, որոնք կրնան ազդել երեխայի մը հակադարձութեանը վրայ:

Սակայն պատկերասփիւռը նաեւ կրնայ նույն ազդեցութիւնը ունենալ, կ'ըսեն մասնագետները:

Մամի խմբակը երեխաներու ցոյց տուած է վիտո - երիզի վրայ դերասաններ, որոնք կը հակադրեն առարկաներու, ինչպէս «ցատկոյ» կապուտ գնդակի մը կամ դեղին խոզի մը:

Աւելի ուշ 10 ամսուան կամ 12 ամսուան երեխաներու տրուած են նույն առարկաները, որպէսզի խաղան անոնց հետ:

Կը թուի, որ 10 ամսուան երեխաները վիտո - երիզներէ չեն ազդուած, սակայն 1 տարեկան երեխաների ազդուած են:

Երբ դերասանները չէզոք կամ դրականօրէն վարուած են առարկայի մը հանդէպ, երեխաները ուրախ կերպով խաղացած են անոր հետ: Սակայն, եթէ դերասանները կը թուէին վախճալ կամ քանցի առարկայէ մը, ապա երեխաները կը խուսափէին անկէ:

ԵՐԵՒԱՆԵՐ ԱՌԵԱԳԻՐ ԵՆ ԻՐԵՅՑ ՇՈՒՐՁ ԿԱՏԱՐՈՒՄԻ ԸՆԴՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

Անցեալ տարի Ուշաիկըրը համալսարանին կարգ մը մասնագետներուն կողմէ հրապարակուած ուսումնասիրութիւնը մը կ'ըսէր, թէ չափահասները յանգիստ կ'ենթադրեն, որ երեխաները իրենց սեփական աշխարհին մէջ կը գտնուին. սակայն ցոյց տրուած է, որ անոնք շատ աւելի ուշադիր են իրենց արտաքին աշխարհին անցու դարձերուն, քան ինչ որ կը կարծուէր մտապետը:

Հոգեբաններ Իրեյն Գրուքսի եւ Անտրի Մեյնֆիլդը կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւնը յայտնաբերած է 12, 14 եւ 18 ամսուան երեխաներու մօտ աչքերուն կարեւորութիւնը եւ՝ ցոյց տուած, թէ անոնք շատ աւելի մեծ հեռավայրէջութիւն ունին նայելու առարկայի մը, երբ անձ մը բաց աչքերով կը դառնայ դէպի զայն, քան՝ գոց աչքերով:

Պրուքս կ'ըսէ, թէ տարուած ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, որ երեխաներ «ընկերային շրջապատին» մասին տեղեկութիւններ կը ստանան եւ նկատի կ'առնեն այլ անձերու տեսածները:

Աւելի 'ն ուսումնասիրութեան «մասնակցած» երեխաները առարկաները աւելի երկարօրէն դիտած են, երբ չափահաս մը գտնուէր բաց աչքերով դիտած է: Անոնք ծայրեր հանած են եւ գտնուէր ցոյց տուած են:

Մեյնֆիլդը համաձայն, ուսումնասիրութեան արդիւնքները կարեւոր են, որովհետեւ «այլ անձի մը տեսողութեան ուղղութեան հետեւիլը կենսական է՝ լեզուի մասին տարբերակները եւ այլ անձերու զգացումները հասկնալու համար»:

Պրուքս եւ Մեյնֆիլդ «նայուածքի հետեւիլ» կը կոչեն վերաբերմունքը անձի մը, որ կը նայի հոն, ուր այլ անձ մը տակաւին նոր նայած է: Հոգեբանները որոշ մասնակի կ'ըսէին, որ անոնք, թէ չափահասներու պարագային այլ անձի մը նայուածքին ուղղութիւնը նկատելը կենսական է մարդկային ընկերային միջավայրերու շրջանում:

Միացեալ ուշադրութեան գաղափարը, այսինքն՝ երբ երկու անձեր կը նային եւ կը հակադրուեն, թէ միասնաբար նույն առարկային կը նային, կը թուի «միմիայն մարդկային յատկանիշ մը ըլլալ», կ'ըսէ Պրուքս:

Միջնորդ այլ անասուններ, ինչպէս կապիկներ, որոնք թերեւս նայուածքի կը հետեւին, համաձայն գլուխի շարժումի կը հետեւին, առանց որեւէ «եզրակացութիւններու յանգեալու»:

ԱՌԱՋԻՆ ՇԱԲԱԹՆԵՐՈՒ ՄՆՆՌԱԿԱՆՈՆԸ ԿԵՆՍԱԿԱՆ՝ ԵՐԵՒԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Մասնագէտները կ'ըսեն, թէ ընական է, որ ծնողներ ուզեն, որ նորածին երեխայի մէջ գիրնայ, սակայն հետազոտութիւններ ցոյց տուած են, թէ կեանքի առաջին ժամանակամիջոցին շատ արագօրէն գիրնայլը անպայման լաւ բան մը չէ:

Լոնտոնի Երեխաներու Առողջութեան Հիմնարկին մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւնը մը գտած է, թէ երեխաներ, որոնք առաջին օրերուն «ցած» համեմատութեամբ սնունդը պարունակող սննդականոն մը կը ստանան՝ փոխանակ «սնունդով հարուստ» սննդականոնի մը, իբրեւ պատասխաններ աւելի առողջ կրնան ըլլալ:

Անոնք նուազ հաւանականութիւն կ'ունենան ցուցաբերելու «ինսուլինի հանդէպ դիմադրողականութիւնը», որ ախտանշաններէ զերծ վիճակ մըն է, որ սակայն կը կապուի աւելի ուշ կեանքի մէջ շաքարախտի աւելի մեծ հա-

ւանականութեան: Հետագոտողները կ'ըսեն, թէ ասիկա չի նշանակեր, որ ծնողները պէտք է գործօն կերպով իրենց նորածիններուն սննդականոնը սահմանափակեն, այլ՝ թէ ասիկա յաւելեալ փաստ մըն է, թէ մօր կաթը տալը զանոնք կերակրելու լաւագոյն ձեւն է:

Անոնք կը յայտնեն, որ սովորաբար նոր մայրերը ծննդաբերումէ մը ետք առաջին քանի մը օրերուն շատ փոքր քանակութեամբ կաթ կ'արտադրեն եւ նոյնիսկ առողջ երեխաներ հակում ունին, սկսելու համար՝ նիհարելու:

Սակայն ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, որ ասիկա վնասակար չէ եւ կրնայ նոյնիսկ երկար տեւողութեան վրայ օգտակար ըլլալ: Անիկա կը զգուշացնէ ծնողները, թէ իրենց նորածին երեխաները պէտք չէ չափազանցուած ձեւով կերակրելու յատկապէս անոնց երեխաներու յատուկ պատրաստ

ճաշ տալով: Ուսումնասիրութիւնը գլխավորած տոքթ. Աթոլ Մինկհալ դիտելու տայ, թէ հաւանաբար այս պատճառով է, որ մօր կաթը խմած երեխաներ նուազ հաւանականութիւն ունին աւելի ուշ Բ. տեսակի շաքարախտ դիմադրուելու:

«Պատգամը ո՛չ թէ առաջին շաքարներուն ճաշը սահմանափակել է, այլ՝ քաղցելին, որ մօր կաթը տրուի երեխային», կ'ըսէ ան:

Կլասկո համալսարանին մարդկային սննդաբանութեան բաժանմունքին տնօրէն փրոֆ. Մայքլ Լին կ'ըսէ, որ նոյնիսկ եթէ երեխայ մը առաջին շաքարներուն շատ արագօրէն աճի եւ ինսուլինի հանդէպ դիմադրողականութեան հարց դիմադրուած է, ասիկա չի նշանակեր, թէ ան անպայման շաքարախտէ պիտի տառապի աւելի ուշ, սակայն որ չափահաս տարիքին գէր չըլլայ եւ տրամաբանական ձեւով առողջ կեանք վարէ:

ՈՒՏԵԼԻՔԻ ԳԾՈՎ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵԼԻ Է ՍՈՐՎԵՑՆԵԼ ԱԻԵԼԻ ԼԱԻ ՈՒՏԵԼ

Նոյնիսկ ամէնէն յաճախ եւ ճաշի իմաստով մեծ ընտրանք շտուող մանուկներու կարելի է սորվեցնել ամէն տեսակի ուտեստեղէն վայելել, եթէ անոնք ճիշդ ձեւով քաջախոսուին:

Լոնտոնի Երեխաներու Գրքերու Կենտրոնի փրոֆ. Ճէյն Ուորտը կ'ըսէ, թէ կարգ մը ուտեստեղէններ ժամանակակից կանչն են, որոնք կրնան իրենց մասնակցութեամբ սորվեցնել տարբեր տեսակի ուտեստեղէններ փորձել:

«Ուտեստը մը որքան կանուխ մտնուի կրնայ իրենց մը սննդականոնին, այնքան աւելի մեծ հաւանականութիւն ունի սիրուելու», կը յայտնէ ան:

Ընդհանրապէս երեխաներ կը սիրեն հաստատուն ուտեստը ստանալ, երբ 4էն 6 ամսուան են, հետեւաբար, եթէ պրոբլէմ, չունին կամ ոլորուն հայտնութիւն երեխաներուն, երբ անոնք շատ փոքր են, ասիկա նշանակուած է հաւանականութիւն կը սորվեն, որ այդ բանջարեղէնները վայելեն մեծնալով, ըստ մասնագէտի:

Ինչ կը վերաբերի երեխաներու, որոնք արդէն իսկ կարգ մը ուտեստեղէններ տեսելու հաւանք ունեն, Ուորտը կ'առաջարկէ անոնք լեզուին ծայրը փորձել կտորներ գտնելով՝ վարձեցնելու նպատակով:

Անհրաժեշտ է գոնէ 10 անգամ երեխայի մը այդ շատ փոքրիկ քանակը տալ, որպէսզի անոր չսիրած սիրածի վերաբերելու, իսկ միջին հաշուով ծնողներ, որոնք կ'ուզեն ստուգել, թէ երեխան ուտեստեղէն մը կը սիրէ, երկու կամ երեք փորձերէ ետք կանգ կ'առնեն, կ'ըսէ հետազոտողը:

Ան կը թելադրէ, որ ծնողներ փորձարարներ չառաջարկեն, եթէ կ'ուզեն, որ իրենց երեխաները յատուկ բան մը համարեն կամ ուտեն: Երեխայ մը աւելի մեծ հաւանականութիւն ունի խնձոր մը ուտելու, երբ անիկա տրամադրուի միակ ուտեստեղէնն է, սակայն ան հաւանաբար գայն պիտի ընտրէ, եթէ միտածանակ տուրմ ներկայացուի տուրմ ներկայացուի տուրմ: Ուորտը, որ ուսումնասիրութիւններու ձեւով հարկած է գտնելու

համար, թէ երեխաները ինչպէս ուտելիք կ'ընտրեն, նաեւ կաշտեղու դէմ կ'արտայայտուի, որովհետեւ անիկա արդիւնք չի տար եւ երեխային հակառակ պատգամ մը կը փոխանցէ:

Փոխարէնը ան կ'առաջարկէ, որ ծնողներ իրենց երեխաները շնորհաւորեն նոր ուտելիքներ փորձած ըլլալու համար եւ դրական կերպով քաջախոսուին: Թէ եւ անհրաժեշտ է երեխաներու համար, որ առողջ ուտեստեղէններու մասին սորվին եւ հասկընան լաւ հաւասարակշռուած սննդականոնի մը կարեւորութիւնը, առողջութեան պատգամը ծայրայնութեան տանիլը ժխտական ազդեցութիւն

ունի, կ'ըսէ Ուորտը: Երբ ան դպրոցականներու մօտ նոր խմիչք մը փորձարկուած է, ան նկատուած է, որ ան երեխաներ, որոնք ըսուած է, թէ առողջարար ըմպելի նիւթ մըն է, նուազ հակում ցուցաբերած են գայն սիրելու:

Եւ իրենց ծնողներուն առաջարկելու, որ գնեն գայն, քան՝ այն երեխաները, որոնք չեն ըսուած, թէ ատիկա օգտակար է:

«Երեխաներ կը սորվին, որ ծնողները առողջարար ըլլալու պատմութիւնը կը ստեղծեն միայն այն ատեն, երբ դիտեն, թէ երեխաները պիտի չուտեն տուեալ ուտելիք մը», կ'ըսէ Ուորտը՝ աւելցնելով, որ ատիկա ժխտական արդիւնք կու տայ:

ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ ՀԱՐՑ ԿՈՒ ՏԱՆ, ԹԷ ԱՐԴԵՕՒ ԱՅՆՇԹԱՅՆ ԵՒ ՆԻՈՒՄԸՆ ԻՆՔՆԱՄՓՈՓ ԵՂԱՊԵՆ

Ալյուրթ Այնշթայն եւ Ալլըք Նիուրթըն հանձարներ էին, սակայն բրիտանացի գիտնականներու կարծիքով, անոնք կրնան տառապած ըլլալ Ասիերը սիմուլումէն, ինքնամփոփութեան («օքիքում») տեսակ մըն է:

Պարագան առաջին անգամ նկարագրուած է վիեննացի բժիշկ Հանս Ասիերթընի կողմէ, 1944ին: Անիկա ընկերային եւ հաղորդակցութեան կապուած հմտութիւններու պակաս կը պատճառէ, ինչպէս նաեւ՝ հետաքրքրութիւններ, որոնք անդադար մտածանքուածի կը վերածուին:

Սակայն անիկա չ'ազդեր սորվելու կամ մտաւորական կարողութեան, եւ անկէ տառապող բազմաթիւ անձեր բացառիկ ձեւեր կամ հմտութիւններ ունին: Թէ եւ անկարելի է վերջնականապէս արտաճանաչուած կատարել մարդոց, որոնք մահացած են, Բէյլպրիճ համալսարանին գիտնականներն Սայմըն Պարըն-Քոնչէն եւ Օքսֆորդ համալսարանին Ալըն Չէյմս ուսումնասիրողներն Նիուրթընի եւ Այնշթայնի անձնաւորութիւնները տեսնելու համար, թէ Ա. սիմուլումի արտաճանաչուած ունեցած են անոնք:

«Նիուրթընը թիւերի դասական պարագայ մը ըլլալ: Ան զրեթէ չէր խօսեր, այնքան տարուած էր իր աշխատանքով, ան յաճախ կը մոռնար ուտելու եւ ան գաղջ կամ վատ վերաբերմունք կը ցուցաբերէր իր ունեցած քանի մը բարեկամներուն հանդէպ», կ'ըսէ «Նիուրթընի» թիւերը Ալյուրթի վերջերս լոյս տեսած իր մէջ թիւին մէջ:

Ըստ Պարըն-Քոնչէնի, Այնշթայն նոյնպէս կը նախընտրէր առանձին մնալ եւ իբրեւ մանուկ՝ անդադար նոյն նախադասութիւնները կը կրկնէր: Թէ եւ Այնշթայն բարեկամներ ունեցած է եւ՝ քաղաքական հարցերու մասին արտայայտուած, սակայն Պարըն-Քոնչէնի կարծիքով, ան Ա. սիմուլումի արտաճանաչուած կը ցուցաբերէր:

Սակայն Քայթֆորնիոյ համալսարանին հոգեբուժներէն Կլէյն Էլերթը կը յայտնէ, որ հանձարները կրնան ընկերային գետնի վրայ անհամար ըլլալ եւ մեծ հմտութիւններ ունենալ առանց ինքնապակալ ըլլալու: «Ուրիշներու մտաւորական դանդաղութեան հանդէպ անհամբերութիւնը, նարսիսականութիւնը եւ կեանքի մէջ ինքն իր առաքելութեան հանդէպ կ'ընդ կրնան միախառնուիլ նման անձ մը մեկուսացած եւ դժուար դարձնելու համար», կ'ըսէ ան:

ԴԱՐՄԱՆՈՂ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ Կ'ՕԺԱՆԴԱԿԵՆ ՏԻՍԼԵՔՍԻԱ ԴԻՄԱԳՐԱՒՈՂ ԵՐԵՒԱՆԵՐՈՒ

Ամերիկեան Սթէյնֆորտ համալսարանին հետազոտողները կ'ըսեն, թէ երբ տիւլեքսիա դիմադրաւոր երեխաներ մասնակցած են ծրագրի մը՝ անոնց ընթացումի աւելի լաւ հմտութիւն տալու համար, անոնց ուղղութիւնը բնական երեխաներու ուղղութիւնն էր նման վարուած են:

Տիւլեքսիան լեզուի վրայ հիմնուած սորվելու դժուարութիւն մըն է, որ աշխարհի տարածքին միլիոնաւոր մարդոց կ'ազդէ: Անիկա բառեր սորվելու կարողութիւնը կը դարձնէ՝ հակառակ միջակ կամ շատ աւելի բարձր մակարդակի խելքին, գրելու եւ ուղղագրական հարցեր ստեղծելով:

Մ. Նահանգներու մէջ բնակչութեան 5էն 10 առ հարիւրը այս հարցը կը դիմադրուէ: Վերջերս յայտնաբերուած է, թէ տիւլեքսիան ջղային դրութեան կապուած հասարակ հիմ մը ունի՝ անկախ անձին գործածած լեզուէն, սակայն գրութեան բարդ դրութիւններ, ինչպէս անգլերէն, աւելի եւս կը դժուարացնեն այդ անձերուն վիճակը, քան՝ աւելի պարզ լեզուներ:

2001ի կէսերուն հետազոտողներու միջազգային խմբակ մը, զլիտաւորութեամբ իտալացի մասնագէտ տոքթ. Էրալտո Փաուլեսուի, «Մայրն» թերթին մէջ հրատարակած է իր մէջ ուսումնասիրութեան արդիւնքները:

Անոնք ուսումնասիրած են Անգլոյ, Ֆրանսայի եւ իտալիոյ մէջ տիւլեքսիա դիմադրաւոր անձեր: Օգտագործելով թեքնիք մը, որ ուղեղային գործունէութիւնը կը չափէ արեան հոսանքին փոփոխութիւններուն հետեւելով, անոնք առաջին անգամ ըլլալով հաստատած են, թէ տիւլեքսիան ջղային առումով համաշխարհային որեւէ մշակոյթի մէջ կրնայ յայտնուիլ:

Մասնագէտները գտած են, թէ տիւլեքսիան ինքզինք կ'արտայայտէ՝ տարբեր ձեւերով, որոնք կախեալ են լեզուի մը գրութեան դրութիւններու (ուղղագրութեան) կանոնաւորութիւնէն:

Յայտնաբերումները կը բացատրեն, թէ ինչո՞ւ տիւլեքսիան կը թուի աւելի տիրական ըլլալ անգլերէն գործածող երկիրներու մէջ, ուր գրութեան դրութիւնը աւելի բարդ է լեզուին վրայ պատմական բազմաթիւ ազդեցութիւններուն պատճառով, բարդաւոր՝ իտալիոյ նման երկրի մը, ուր լեզուին ուղղագրութիւնը պարզ է եւ սերտորէն սերած՝ լատիներէնէն:

Փաուլեսուի կ'ըսէ, թէ լեզուները հաւասարապէս դիւրին են այն իմաստով, որ բոլոր երկիրներուն մէջ երեխաներ լեզուն ծնունդէն իսկ նոյն դիւրութեամբ կը սորվին: «Տարբերութիւնը կրնայ ինքզինք յայտնաբերել, երբ գրութեան դրութիւններու դէմ յանդիման գտնուի անձը»:

Գրութեան բարդ դրութիւններու ազդեցութիւնը Լոնտոնի Երեխաներու Գրքերու Կենտրոնի մասնագէտներն տոքթ. Ութա Ֆրիթ կ'ըսէ, թէ ուսումնասիրութեան արդիւնքները ցոյց կու տան այն ազդեցութիւնը, զոր գրութեան բարդ դրութիւնները կրնան ունենալ տիւլեքսիա դիմադրաւոր անձերու ընթացումի կարողութեան վրայ: Հետեւաբար նաեւ՝ հիւանդութեան ծանրակշիռ ըլլալուն եւ արտաճանաչուածի դիւրութեան վրայ:

Ան կը յայտնէ, որ իտալիոյ մէջ կրնան տիւլեքսիայի չափաբերուած պարագաներ ըլլալ, որովհետեւ լեզուին պարզութիւնը կը բարդակէ հարցը: Միւս կողմէ, տիւլեքսիայի այլապէս ոչ ծանրակշիռ պարագաներ կրնան անգլիախօս կամ ֆրանսախօս երկիրներու մէջ շատ աւելի ծանրակշիռ թուիլ:

Անգլերէն ու ֆրանսերէնը անկանոն ուղղագրութիւններ ունին: Անգլերէնի մէջ կան 1120 ձեւեր ներկայացնելու 40 ձայներ՝ տառերու տարբեր միացումներու օգտագործութեամբ: Հետեւաբար բառային ձայներու գիրը կապելը դժուար է:

Իտալերէնի մէջ նման կարգութիւններ չկան: Տառերու շուրջ 33 միացումներ 25 ձայներ կը ներկայացնեն: Ասիկա կը նշանակէ, թէ իտալերէնի մէջ տառերու նոյն խումբերը գրեթէ միշտ միակ նոյն ձայնը կը ներկայացնեն:

Սթէյնֆորտ համալսարանին հետազոտողները այս տարուան Փետրուարին կ'ըսէին, թէ Էմ. Ար. Այ. ի միջոցով քննած են տիւլեքսիայի հարց դիմադրաւոր երեխաներու եւ տասնեակ մը «բնական» երեխաներու ուղեղները՝ անոնցմէ խնդրելով, որ պարզ վարժութիւններ ընեն:

Ապա տիւլեքսիք մասնակցած են 8 շաբթուան մարզումի լայնածիր ծրագրի մը, որուն նպատակը անոնց օգն

ՓՈԹՈՐԻԿԸ ԿԸ ԶՕՐԱՆԱՅ...

Շարունակում՝ 6րդ էջին

Ժողովի Մասնատ, ինչպես նաև՝ ուրիշներ, օրինակ՝ Կէրի Սիբե Էրիք Ֆուլերը...

«Միացեալ Նահանգներու նկատմամբ ունեցած թունոտ զգացումներուն» պատճառով:

նազան հրատարակուած թիւներէ, հակառակ անոր որ անոնցմէ ամէնէն նշանաւորը «Ուաշինկթըն ֆութ»ն էր:

կանգնող ակադեմականներու շրջանակով, այլ ներգրաւեցին նաեւ հրեայ ակադեմականներ: Միւս փոթիքն էր: Այս բողոքները չսահմանափակուեցան միայն Միջին Արեւելքի հարցերով զբաղող եւ արաբներուն եւ անոնց հարցերուն զօրավիդ թիւներ:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓԱՌԱՍՏՈՆ / ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԵՄ / ԶԲՕՍԱՇՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂԵՍԻՆԵԱՆ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ՇԱՐԱԹ ԵՒ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԵՄ

Պաղեստինցի ժողովուրդին մշակութային բազմատեսակ արտայայտութիւնները իրանանեան հանրութեան ներկայացրնող նախաձեռնութիւն մը տեղի կ'ունենայ «Պէյրութ» քառօրյա արահիյն մէջ: Անմիջապէս նշենք, որ այս նախաձեռնութիւնը թէեւ կը կրէ «Պաղեստինը» նոր շարժապատկերին մէջ» խորագիրը եւ մեծ մասամբ նուիրուած է պաղեստինեան ժամանակակից շարժապատկերին, բայց եւ այնպէս մշակութային այս իրադարձութիւնը տեղ յատկացուած է նաեւ պաղեստինեան նոր հրատարակութիւններու, ինչպէս նաեւ երիտասարդ արուեստագէտներու գծանկարներուն, զետեղման արուեստի գործերուն ու ձեռնարկի աշխատանքներու ցուցահանդէս-վաճառք մը, կոր կարելի է այցելել մինչեւ Հինգշաբթի, 15 Մայիս, առաւօտեան ժամը 11:00էն մինչեւ ուշ գիշեր:

6:00ին տեղի պիտի ունենայ գրական-թատերական երեկոյ մը, որուն ընթացքին պիտի ներկայացուի արաբ անգլիագիր վիպագիր ժառ Ալ Հաժի վերջին վէպը՝ «Տըլէս մայկրէյըն»ը: Ուսումնա Պարտաուիլի դեկամբրներէն, երեկոյեան արհեստավարժ ինք շաբթի, 14 Մայիսի երեկոյեան ժամը

ՕՂԵՆԵՒՅԹ
ԵՐԵՎԱՆԻ, 13 ՄԱՅԻՍ 2003
ՊԷՅՐՈՒԹ ԱՐԵՒՈՏ
ԶԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ ԶԵՐԵՎ՝ 28°C
ԳԻՇԵՐ՝ 21°C
ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 51%

ՍԱԿԱՐԱՆ

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագները...

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Անգլիական մէկ ոսկի իրանեան մէկ ոսկի...

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը...

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like ԱՍՈՒԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ Գիճի Ա. ճշդում Գիճի Բ. ճշդում...

ՏԻՆՆԻ Կ'ՆՐԱԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

Հաւանաբար ձեզի պիտի ըսեն, թէ դուք եւ ձեր սիրելի միեւնոյն լեզուն չէք խօսիր, եւ թէ՛ իրարու հետ համաձայն չէք: Ուրեմն ջանացէք ներդաշնակ կեանք մը ապրիլ:
*ՅՈՒԼ (21 Ապրիլին 21 Մայիս)
Եթէ սննդականոցի մը սկսած էք, շուտով պիտի զգար անոր բարիքը: Ուրեմն հետեւեցէք այս կերակրականոցին նոյն ձեռքով:
*ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս)
Ձեր բախտին աստղերը պիտի օգնեն ձեզի առանց պայմանի, մասնաւորաբար՝ սիրոյ մարզին մէջ: Ուրեմն երջանկացէք այսօր ըստ ձեր փափաքին:
*ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսին 23 Յունիս)
Որոշ անհամաձայնութիւն մը, ձեր ընտանիքին անդամներուն եւ ձեր միջեւ, արգելք պիտի ըլլայ միացում եւ միասնաբար ուրախանալու: Այս երեւոյթը ձեր սիրտը կը ճմլէ: Հեշտ եղէք ամենուն հետ:
*ԱՌԻԻԾ (24 Յունիսին 23 Օգոստոս)
Սրբանշնի է օրը մասնաւորաբար ուսանողներու համար, որոնք յաջող արդիւնքներ պիտի բերեն, ինչ որ պիտի բարձրացնէ բնութեան օրերու յաջողութեան մակարդակը:
*ԿՈՅԱ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր)
Եթէ դրամ դրած էք դրամատուն կամ տարբեր ձեւի, շարունակեցէք այս նախաձեռնութիւնը եւ ջանացէք անեցնել գումարը: Արդիւնքը շատ պիտի ուրախացնէ ձեզ:
*ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր)
Մի՛ անտեսէք ձեր անձին ուղղուած սիրոյ արտայայտութիւնները, որոնք անկեղծ սրտէ մը կու գան: Ձեզ կանգնող մի՛ ունենաք, այլ ձեր կարգի անկեղծութեամբ դիմաւորեցէք սիրոյ այս ազուրկ առաջարկը:
*ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերին 23 Նոյեմբեր)
Ոչ մէկ արգելք կամ դժուարութիւն պիտի կատարէ ձեր նպատակին գործարարը: Ձեր տեսակետը պիտի արդարանայ: Օրը նպատակաւոր է:
*ԱՂԵՂՆԱԻՈՐ (24 Նոյեմբերին 21 Դեկտեմբեր)
Փշոտ հարց մը արգելք պիտի ըլլայ իրագործելու ձրագիր մը: Այդ մասին արտայայտուեցէք բարեկամ մի մը, որ ձեզի պիտի փոխանցէ հրաշք լուծում մը:
*ԱՅՄԵՂՁԻՒՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար)
Աշխատանքի մարզին մէջ պիտի ցուցաբերէք ձեր անհատականութիւնը, ինչ որ հանելի պիտի թուի ոմանց համար: Եւ կամ՝ գիտակցաբար պիտի ուզեն անտեսել ձեզ:
*ՄՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարին 19 Փետրուար)
Ամսուան լուսադոյն օրն է այս նամբորդութիւն մը կատարելու: Պիտի այցելէք ձեր հարազատներուն բնակած վայրը կամ բոլորովին նոր երկիր մը: Երկու պարագային էլ տեղափոխութիւն պիտի ունենայ:
*ՁՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ)
Կեանքը կը տեսնէք շատ զրական ձեռքով: Ասիկա ձեզի քաջութիւն պիտի տայ որոշելու նոր ծրագիր մը, գոր կը կարծէիք, թէ պիտի ձայնարկէ: Ինքնավստահ եղէք:

HALCO
ELECTRIC MOTORS
REDUCTION GEAR
MOTORS A. C. & D. C.
REDUCTION GEARS
VACUUM PUMPS
WATER PUMPS
POWER TOOLS
ELECTRIC WINCHES
PNEUMATIC WINCHES
STAINLESS
ELECTRODES
PNEUMATIC
DIRECTIONAL VALVES
SOLENOID VALVES
HYDRAULIC
DIRECTIONAL VALVES
SOLENOID VALVES
RELIEF VALVES
PUMPS & PISTONS
ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԻՏՐՈՒԹԻՒՄ, ՓՆԵՕՍԱԹԻՒՄ
ՈՒ ԵԼԵԿՏՐՈՒԿԱՆ ՍՈՒԹԵՐՆԵՐ,
ՄԱՏՁԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ:
Chromo St. Tel.: 01-254144, 01-254145, 01-254134, 03-666840, 03-666850.

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»ԷՆ
Լրագրողներու ակումբի նորընտիր նախագահ ԵՈՒՄԵՆ ԸՆԴՈՒՅԷՆ Երեքշաբթի, 13 Մայիս կէսօր Եսթ ժամը 3:00ին ուղղակի ձայնասփռուած հարցազրոյցի մը ընթացքին պիտի պատասխանէ Լիբանանի մէջ լրագրական ապարդեհ վերաբերող հարցումներու:
Լրագրողը կը վարէ ԸՆԱՆ ԸՍՏՍՍ:

www.aztagdaily.com

www.lemagan.com

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5435
Պատրաստեց՝ Տ.Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

ԸՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ
ՈՒՂՈՒՄՆԵՍ
1. Զարդագիրի տեսակ - Չաչ:
2. Զօրանալ - Զերմուկներ գտնող իշապանը:
3. Հեռք - Մաքրութեան խրճիկ:
4. Ճոկան - Արարչութիւն:
5. Արական օտար անուն - Ածականակերտ մասնիկ:
6. Խոտիկ - Կրիկեան քաղաք:
7. Շուտ, փութով - Զայնակից տառեր - Փորելու գործիք:
8. Իզական օտար անուն - Նախամայր:
9. Արական օտար անուն - Վրաններով բանակում:
10. Պերճ Պուշեանի վէպերէն - Կողմ:
11. Աւարկայ - Պողոստան:
1. Կոչնակի ուռ - Թող ըլլայ:
2. Նմանաձայն գիրեր - Երկասյրի տապար - Բարձր:
3. Ասիական երկիր:
4. Դիակ - Պերճաքայլ:
5. Անկարող - Կազմիչ մասնիկ:
6. Խորշին - Մտադրութիւն:
7. Լծորդութիւն - Սեմական ժողովուրդ:
8. Հայաստանի գետերէն - Զար ոգի:
9. Բարի լոյս բերող:
10. Հարսին հայրը՝ փեսային նկատմամբ - Զրային փոխադրամիջոց - Ալբուրենէն:
11. Փոթ - Հսկայական:

Թիւ 5434
ԽԱՉԲԱՌԻՆ
ԼՈՒԹՈՒՄԸ
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
1 Բ Ե Մ Ա Վ Ա Ր Գ Ե Կ
2 Ը Ի Մ Պ Է Տ Կ Ի Մ Ա
3 Տ Ա Մ Ա Բ Ե Ն Ա Կ Ի Ե
4 Ո Յ Մ Բ Ա Մ Փ Ա Մ Ա
5 Տ Ն Լ Ն Ա Ն Ա Մ Ս Ի Ր
6 Ն Բ Ա Ն Ա Ն Ա Ա Ա Ա
7 Բ Ա Ն Շ Ա Ա Ա Ա Ա Ա
8 Ա Յ Ո Մ Ա Ա Ա Ա Ա Ա
9 Ա Ր Գ Մ Ա Ր Ձ Մ Ա Յ
10 Ա Ր Գ Ր Ա Ա Ի Ա Ա Ա
11 Կ Ի Զ Ա Ն Ո Ղ Ի Ր

ԳՐԱԿԱՆ-ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՊՈՒՄ

«Ալ Մատինա» թատերասրահի կազմակերպութեամբ, Չորեքշաբթի, 14 Մայիսի երեկոյեան ժամը

ԱՅՍՕՐ

Նկարչական ցուցահանդէս «Ժօն ֆամ», Քարին Ուահպի գործերը, «Էսփաս Էս. Տէ.» ցուցարանին մէջ, մինչեւ 31 Մայիս:
Նկարչական ցուցահանդէս «Ճընի Բրու քալըր», Ապտէլ Մաուր Օուէյնի գործերը, «Ասոսիասիոն փոքր լը տեւելովման սոսիալ» կեդրոնին մէջ, մինչեւ 24 Մայիս:
Լուսանկարչական ցուցահանդէս «Պէյրութ Այգ», Քրիսթիան Քաթաֆալոյի գործերը, «Փընէլ» ցուցարանին մէջ, մինչեւ 16 Մայիս:
Ցուցահանդէս «Փանորամա Էօրոփեա», «Վիլլա Օտիլ»ի մէջ, մինչեւ 23 Մայիս:

ԱԶԳԱԿ 50 ՏՄԱՐԻ ԱՌԱՋ 13 Մայիս 1953

ՓՐՈՖ. ՀՐԱՉԵԱՅ ԱՃԱՌԵԱՆԻ ԹԱՂՈՒՄՆ ՈՒ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Փրոֆ. Հրաչեայ Աճառեան մեծած Է Ապրիլ 16ին, Երեւանի մէջ: 77 տարեկան էր: «Սովետական Հայաստան» (Ապրիլ 19) կը հրատարակէ Աճառեանի նկարները եւ դրուատկից մահագրութիւն մը, որուն տակ ստորագրած են՝ Վ. Համբարձումեան, Գ. Ղափանցեան, Ա. Իսահակեան, Մ. Սարեան, Գ. Պետրոսեան, Մ. Ներսիսեան, Լեւոն Յովհաննիսեան, Վ. Գուրկանեան, Հր. Բունիաթեան, Ա. Շահինեան, Ն. Յարութիւնեան, Մ. Աղայեան, Լ. Մելիքսեթեան, Ա. Ղարիբեան, Է. Աղայեան, Գ. Սեւակ, Ա. Մելիքեան:

րեւ դասախօս հայագիտութեան եւ արեւելագիտութեան: Մինչեւ իր կեանքին վերջին օրերը, աչքերուն լոյսը գրեթէ սպառած, կ'աշխատէր «Հայոց լեզուի լիակատար քերականութիւն» եւ «Հայ բարբառագիտութիւն» մեծածաւալ գործերուն վրայ: Կրթողական աշխատութիւններ պիտի մնան «Արմատական բառարան»ը (7 հատոր, որուն վեց հատորը՝ վիմատակ իր ձեռագիրով):
Յուզարկաւորութիւնը կատարած է Ապրիլ 19ին, կէսօրէ ետք, ու թաղուած՝ Երեւանի քաղաքային գերեզմանատան Պանթեոնին մէջ: Մարմինը երեք օր ցուցադրուեցաւ ակադեմիայի դասախօսութեանց մեծ դահլիճին մէջ, ուր տողանցք կը կատարէր ժողովուրդը անտուն ժամը տասնէն սկսեալ:
Փրոֆ. Հրաչեայ Աճառեան, հնակարկատի մը գաւազը, ծնած է 1876ին, Սամաթիա (Պոլիս): Թաղային Սահակեան վարժարանէն ետքը ակադեմիայի դասախօսութեանց մեծ դահլիճին մէջ, ուր տողանցք կը կատարէր ժողովուրդը անտուն ժամը տասնէն սկսեալ:
Փրոֆ. Հրաչեայ Աճառեան, հնակարկատի մը գաւազը, ծնած է 1876ին, Սամաթիա (Պոլիս): Թաղային Սահակեան վարժարանէն ետքը ակադեմիայի դասախօսութեանց մեծ դահլիճին մէջ, ուր տողանցք կը կատարէր ժողովուրդը անտուն ժամը տասնէն սկսեալ:
Փրոֆ. Հրաչեայ Աճառեան, հնակարկատի մը գաւազը, ծնած է 1876ին, Սամաթիա (Պոլիս): Թաղային Սահակեան վարժարանէն ետքը ակադեմիայի դասախօսութեանց մեծ դահլիճին մէջ, ուր տողանցք կը կատարէր ժողովուրդը անտուն ժամը տասնէն սկսեալ:

ԱՅՍՕՐ 13 ՄԱՅԻՍԻՆ
1898 - Մահ գերմանացի հայագետ Ֆրետտիս Միլզերի:

ԶԵՉԵՆԻԱ
ԱՆՁՆԱՍՊԱՆԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԵ ԽԼԵՑ
ՀԱՐԻՐԱՒՈՐ ԶՈՀԵՐ
ԵՒ ՎԻՐԱՌՈՐՆԵՐ

Հիւսիսային Չեչենիոյ մէջ առնուազն 40 զոհ եւ շուրջ 100 վիրաւոր արձանագրուած է երէկ, երբ պայթուցիկ նիւթերով լեցուած բեռնատար փոխադրակառք մը տեղական պետական շէնքի մը բախելով պայթած է: Յարձակումը ամէնէն մահացուն էր ըմբոստ չեչեններու այն «խոստում»-էն ետք, թէ թափ պիտի տան իրենց ընդդիմութեան խաղաղութեան վիճելի ծրագիրին:

Տեղացի պաշտօնատարներ զգուշացուցած են, թէ գործընթացը հաւանաբար պիտի բարձրանայ, նկատի ունենալով, որ տասնեակներով մարդիկ կրնան թաղուած ըլլալ վնասուած շէնքին փլուզումներուն տակ:

Ռուս եւ չեչեն պաշտօնատարներ անմիջապէս դատապարտած են մայրաքաղաք Կրոնքիի հիւսիսը գտնուող Չնամենսկի գիւղին մէջ տեղի ունեցած անձնասպանական գործողութիւնը, յայտնելով, թէ անիկա փորձ մըն է Չեչենիոյ մէջ խաղաղութեան գործընթացը ձախողութեան մատնելու համար:

Ըստ «Ար. Այ. էյ. Նովոսթի» լրատու գործակալութեան, փոխադրակառք մէկ թուն պայթուցիկ նիւթ կը պարունակէր:

Նախագահ Վլատիմիր Փուտին ըսած է, որ յարձակումը պիտի չլաջողի խաղաղարար քայլերը ընթացքէ դուրս բերել:

Չեչենիոյ ռուսամէտ վարչակարգին պատասխանատու Աճմէտ Քատիրով ըսած է, թէ երէկ առաւօտեան պայթումը ուղղակի յարձակում մըն է Մարտի հանրաքուէին դէմ, որուն ընթացքին քուէարկողներ նոր սահմանադրութեան մը իրենց հաւանութիւնը տուած են, ինչպէս նաեւ կանաչ լոյս՝ երեսփոխանական եւ նախագահական ընտրութիւններու կայացման:

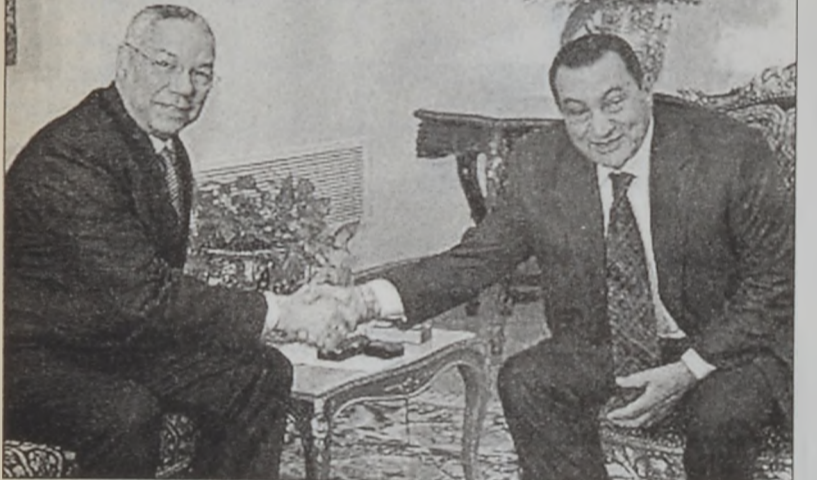
Ան ըսած է, որ պայթումը փաստ է, թէ դաշնակցային եւ տեղական ուժերը անկարող են ըմբոստներու գործունէութեան վերջ տալ:

Չեչեն ըմբոստ ղեկավար Ասլան Մասխատովի մէկ ներկայացուցիչը երէկ հերքած է, թէ ըմբոստները պատասխանատու են գործողութեան:

ՔՈՒԻՆ ՓԱՌԸԼ
ԶԵՆՈՒՆԱՅՆ
ԱՒԱՐՏԵՑ ԻՍՐԱՅԷԼ...
 Ծարուակուած Ա. ԷջԷԳ

Ենթադրարար «բարի կամեցողութիւն» արտայայտող այս քայլին զուգահեռ սակայն, Իսրայէլ երէկ արեւածագէն առջը վերստին շրջափակեց Կազան, որուն սահմանները բացուած էին Փառուրի այցելութեան ընթացքին: Բանալը յայտարարեց, որ Կազանի անցքերը փակ պիտի մնան ցնոր տնօրինում: Իսկ Ռաֆաէլի մէջ «Աքսայի Նահատակներու Փաղանգներ»-էն երկու հետեւորդներ սպանուեցան իսրայէլեան ներխուժումի մը ընթացքին: Պաղեստինցի պատանի մըն ալ սպանուեցաւ Կազանի հարաւային շրջանին մէջ, ուր բնակեցման վայրի մը պահակները կրակ բացած էին անոր վրայ:

ՍՈՒՊԱՐԱՔ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՓԱՌԸԼ

Աւարտելէ ետք Իսրայէլ եւ պաղեստինեան շրջաններ այցելութիւնը, Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըլ երէկ Գահիրէ մեկնեցաւ, ուր տեսակցութիւն ունեցաւ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաբի հետ:

Արտաքին գործոց նախարար Աճմէտ Մահճը, որ ներկայ էր ճանդիպումին, ըսաւ որ խաղաղութեան ճամբուն վրայ խոչընդոտները շատ են: Ան աւելցուց, որ Իսրայէլէն կը պահանջուի հետեւի պաղեստինցիներուն օրինակին եւ ընդունիլ խաղաղութեան ճամբու քարտէսը: Մահճը կոչ ուղղեց Իսրայէլի վերջ տալու պաղեստինցիներուն դէմ որդեգրած միջոցառումներուն, որպէսզի կարելի ըլլայ գործադրութեան դնել քարտէսը եւ հաստատու ընտանիք խաղաղութիւն նուաճել շրջանին մէջ:

ՍՈՒՊԱՐԱՔ - ՍՈՒՆԱ ՇԱՆԴՊՈՒՄ

Մուպարաբ երէկ հանդիպում ունեցաւ նաեւ Եւրոպական Միութեան արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր պաշտօնատար Խաւիէ Սոլանայի հետ՝ թափ տալու համար խաղաղութեան քարտէսի գործադրութիւնը: Հանդիպումին աւարտին, Սոլանա կոչ ուղղեց քարտէսին գործադրութեան: Ան ըսաւ, որ պաղեստինցիներն ու Իսրայէլ պէտք է կորսնցնեն այս առիթը խաղաղութիւն նուաճելու:

Աւարտելէ ետք Եգիպտոս այցելութիւնը, Սոլանա պիտի ուղղուի Այսրոյրգանան, ուր մտադիր է հանդիպում ունենալու պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եհապթաբ Արաֆաթի հետ: Փաուըլ անտեսած էր Արաֆաթը, որուն հետ մերժած էր տեսակցութիւն ունենալ: Սոլանա ըսաւ, որ Արաֆաթ նախագահն է պաղեստինեան իշխանութեան եւ թէ ան բաւական զրակա փոփոխութիւններ կատարած է, որոնց կարգին է Մահմուտ Ապպասի վարչապետ նշանակումը: Սոլանա զիտել տուաւ, որ հանդիպումներ պիտի ունենայ ըրողը անոնց հետ, որոնք օրինական ներկայացուցիչներն են պաղեստինցի ժողովուրդին:

ՓՈԼ ՊՐԵՍԸՐ ՊԱՂՏԱՏ ՄԵԿՆԵՑԱԻ
ՍՏԱՆՁՆԵԼՈՒ ԸԱՄԱՐ ԴԵԿԸ ԵՐԿՐԻՆ,
ՈՐ ԿԸ ԳԱՇԱԿԻԺԻ ԴԵՊԻ ԸԱՈՍ

Յետպատերազմեան Իրաքի ամերիկացի նոր ղեկավարը՝ Փոլ Պրեմըր երէկ Պաղտատ մեկնեցաւ ստանձնելու համար ղեկը տագնապահար երկրի մը, որ կը գահավիժի դէպի քոսոս:

Պաղտատ ուղղուելէ առաջ, Պրեմըր նախ այցելեց Պասրա, ուր ըսաւ, թէ հիւսնայի մարտահրաւէր մըն է իրաքի ժողովուրդին օժանդակելու աշխատանքը, որ կ'ենթադրէ վերականգնել երկիրը, ինչպէս նաեւ՝ ժողովրդավար ընդունելի վարչակարգ մը հաստատել: Պրեմըր, որ կը փոխարինէ Ճէյ Կարնըրը, աւելցուց, որ հպարտ է անոր տարած աշխատանքով, գործուած է անցնող ժամի մը շարաքիններուն ընթացքին:

Իրաքի մէջ ամերիկեան քաղաքային իշխանութիւնը յաճախ կը քննադատուի, որովհետեւ վերաշինութեան գործընթացը դանդաղ կ'ընթանայ: Իրաքիներէն շատեր տակաւին ջուրէ եւ ելեկտրականութենէ զրկուած են, աղբերը կուտակուած կը մնան փողոցներուն մէջ, իսկ զինեալ խմբակներ կը շարունակեն սարսափեցնել բնակիչները: Ամերիկեան սպայակոյտի պետ զօր. Ռիչըրտ Մայլըրը, որ Պրեմըրի եւ Կարնըրի հետ Քուէյթ փամանած էր երէկ, շեշտեց որ սպահնութիւնը եւ կարգը ու կարգը անոր երկու գահակները՝ Ուսայ եւ Քուսայ ողջ են եւ տակաւին իրաքեան հողերու վրայ կը գտնուին: Փալապի աւելցուց, որ ըստ հասած տեղեկութիւններու Սատտամ ընկերակիր կամ Պասս Կուսակցութեան հետեւորդները իշխանութեան պիտի չվերջադառնան: Ան ըսաւ նաեւ, որ Սատտամի հաւատարմ ըրողութեանը ու շարժումը:

Պրեմըր եւ Կարնըր (աջից)

Ներքը արմատախիլ պիտի ըլլան:

Ապահովութիւնը վերահաստատելու նպատակով մօտաւորապէս 200 իրաքցի ոստիկաններ երէկ վերադարձան հարաւի մայրաքաղաք Պասրայի փողոցները: Անոնց առաջին աշխատանքը եղաւ հսկել ինքնաշարժի երթեւեկին՝ բրիտանական ուժերու հովանաւորութեամբ: Գնդապետ Ալի Ապտէյ Լարիֆ ըսաւ, որ տակաւին իրաւասութիւն չեն ստացած գրիչերային հսկողութիւնն ալ ստանձնելու:

Միւս կողմէ, իրաքցի ընդդիմադիր գլխաւոր ղեկավար Աճմէտ Ժալապի յայտնեց, որ Սատտամ ու անոր երկու գահակները՝ Ուսայ եւ Քուսայ ողջ են եւ տակաւին իրաքեան հողերու վրայ կը գտնուին: Փալապի աւելցուց, որ ըստ հասած տեղեկութիւններու Սատտամ ընկերակիր կամ Պասս Կուսակցութեան հետեւորդները իշխանութեան պիտի չվերջադառնան: Ան ըսաւ նաեւ, որ Սատտամի հաւատարմ ըրողութեանը սպառնաց հարկադրութեանը ու շարժումը:

ԻՏԱԼԻԱ ԶՕՐԱՎԻԳ՝
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԹՈՒՐԳԻՈՅ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 ԿԸ ՅԱՅԱՐԱՐԵ ՊԵՐԼՈՒՍԵՆԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 12 (ԱՅՓ).- Իտալիա իր կարելին պիտի ընէ Եւրոպական Միութեան ա ն դ ա մ ա կ ց ե լ ու թ ու ը ք ի յ ձ ձ գ եր ու ն օ ժ ա ն դ ա կ ե լ ու հ ա մ ար, խ ո ս տ ա ց ա ժ է Ի տ ա յ ի յ վ ար չ ա պ ե տ Ս ի ղ Վ ի Պ եր լ ու ք ո յ ի, Երկուշաբթի օր:

Էրտողան եւ Պերլուսենի

Իր թուրք պաշտօնակիցին՝ Ռեճէփ Թայյիփ Էրտողանի հետ տեսակցութեան մը ետք, Պերլուսենի Անգարայի մէջ թղթակիցներու յայտնած է, թէ այն պարզութեամբ, «պոր կը ցուցաբերէին թուրքի իսլամիստ, պիտի շարունակէ թափ ստանալ», աւելցնելով, որ ինք իր կարելին պիտի ընէ, որպէսզի թուրքի իսլամիստները «աւելի շօշափելի» դառնայ:

Իտալիա ե. Միութեան նախագահութիւնը պիտի ստանձնէ Յուլիոսին:

Սակայն ան ըսած է, որ Անգարա պէտք է տա իր կարողութիւնը Դեկտեմբեր 2004ին առաջ լուծելու համար: Ե. Միութեան ղեկավարները Դեկտեմբեր 2004ին ժողով պիտի գումարեն գնահատումը կատարելու համար թուրքի շարժումը:

Իտալիա եւ Պիեռոնու-միայն պիտի որոշեն, թէ անդամակցութեան գծով բանակցութեան պիտի սկսի՞ն Անգարայի հետ կամ ոչ:

Պերլուսենի յայտնած է, որ կը ծրագրէ Էրտողանի եւ Յունաստանի վարչապետ Քոսթաս Սիմիթիսի հետ նախաձեռնելու հետ մը դիմել՝ Կիպրոսի 29 տարուան բաժանումին լուծում մը գտնելու նպատակով:

Ան ըսած է, թէ Եւրոպայի հետ թուրքի իսլամիստներու հանդէպ իրաքի վերակառուցման մէջ Ե. Միութեան ձիգեծումն է. շեշտելով, որ անիկա պէտք է ընդգրկուի Իտալիայի և Պերլուսենի ղեկավարութեան կողմէ:

Ըստ իտալացի վարչապետին, թուրքի իր կարգին կրնայ մասնակից դառնալ իրաքի վերակառուցման մէջ Ե. Միութեան ձիգեծումն է. շեշտելով, որ անիկա պէտք է ընդգրկուի Իտալիայի և Պերլուսենի ղեկավարութեան կողմէ:

ԸՍՏ «ԵՈՒ. ԷՍ. ԷՅ. ԹՈՒՏԷՅ»-Ի
ԹԵՅՐԱՆ ԺԸՆԵԻՒ ՄԵՉ
ԳԱՂՏՆԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԸ ՎԱՐԷ ՈՒԱՇԻՆԿԱԹԸՆԻ ՅԵՏ

Իրանի կառավարութիւնը ժընեկի մէջ գաղտնի րանակցութիւններ կը վարէ ամերիկացի դիւանագէտներու հետ, հաղորդած է «ԵՈՒ. ԷՍ. ԷՅ. ԹՈՒՏԷՅ» օրաթերթը երէկ:

Մէջըրեթով ամերիկացի եւ իրանցի դիւանագէտներ, թերթը ըսած է, որ երկու կողմերը այս տարի 3 անգամ ժողով գումարած են եւ թէ նորագոյնը Մայիս 3ին կայացած է եւ թէ անոնք այս շարքի զարգացումը պիտի տեսակցին:

Ըստ թերթին, նախագահ Ճորճ Պուշի Իրաքի եւ ԱՖղանիստանի հարցերով զբաղող յատուկ պատուիրակ Չալմայ իսլամական կը ներկայացնէ ամերիկեան կողմը րանակցութեան ընթացքին:

Երուսաղէմի մէջ Շարաթ օր Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըլ յայտնած էր, թէ Ուաշինգթոն իրանի հետ կապի մէջ է՝ իսրայէլեական-ղեստինեան տագնապին եւ Իրաքի մէջ գարգացումներուն գծով, սակայն ան մանրամասնութիւններ չէր տուած:

Ան ըսած էր, որ ներկայիս դիւանագիտական յարաբերութեանց վերահաստատման հարցը օրակարգի վրայ չէ:

Սակայն ըստ ամերիկեան թերթին, որ մէջըրեթ է իրանցի դիւանագէտ մը, երկու երկիրներուն մէջ կը խօսուի կապերու վերահաստատման մասին:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանքերը, մինչ այդ, երէկ շեշտած է, որ երկու երկիրներուն միջեւ դիւանագիտական կապերուն հարցը չէ քննարկուած անոնց միջեւ տեսակցութիւններուն ընթացքին:

Համար Ռիզա Ասեֆի ակնարկած է ԱՖղանիստանի գծով բազմակողմանի բանակցութիւններու, որոնց մասնակցած են նաեւ Իրան եւ Մ. Նահանգները՝ «ՄԱԿի ծիրէն ներս», յատկապէս 2001ի վերջերուն Պոնի խորհրդաժողովին, որ կը վերաբերէր յետախալեպան փոխանցման կառավարութեան մը:

Ասեֆի Թեհրանի մէջ թղթակիցներու ըսած է, որ այդ բանակցութիւններուն ընթացքին, երկկողմանի յարաբերութեանց հարցը օրակարգի վրայ չէ դրուած եւ այդ գծով որեւէ բանակցութիւն տեղի չէ ունեցած:

ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՇ
ՍՈՒԱՄԵՏ ԽԱԹԵՄ
ՊԵՅՐՈՒԹ ԺԱՄԱՆԵՑ...
 Ծարուակուած Յրի ԷջԷԳ

Քննարկուած հարցերու շարքին էին լիբանանեւ իրանեան երկկողմանի յարաբերութիւնները անբարեկարգի հետեւանքները:

Միւս կողմէ, իրանցի եւ լիբանանցի պետական պաշտօնատարներ նախագահական պալատին մէջ քննարկեցին Լիբանան - Իրան պանապան մարզերու մէջ գործակցութեան հետանդկարները:

Քննարկումներու աւարտին ստորագրուեցաւ համաձայնագիր մը, որուն գումարը 50 միլիոն տոլարի արժողութիւն ունի եւ կը ծառայէ շուրջ 3 ծրագիրներու գործադրութեան:

Համաձայնագիրներ ստորագրուեցան նաեւ կենսոլորտի, մաքսատնային գործառնութիւններու եւ երիտասարդութեան ու մարմնակրթութեան մարզերէն ներս, ինչպէս նաեւ հրապարակուեցաւ շրջաբերական մը՝ երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական յարաբերութիւններ սկսելու նախաձեռնութեան շուրջ: Համաձայնագիրները կնքեցին երկու երկիրներու համապատասխան նախարարները:

Նախագահական պալատի պարտէպին մէջ նախագահ Խաթեմի ծառ մը տնկեց, իբրեւ խորհրդանշի լիբանանեւ իրանեան բարեկամութեան եւ քանի մը տող արձանագրեց պալատի ոսկեմատեանին մէջ:

Աւելի ուշ, նախագահ Խաթեմի ի պատիւ ընթրիք մը տրուեցաւ Պաստայի մէջ:

Լիբանանցի եւ իրանցի նախարարներուն միջեւ կայացած հանդիպումին եւ պաշտօնական ընթրիքին կուգահեռ, նախագահ Խաթեմի Պաստայի մէջ ընդունեց մարոնիներու Նապայլա Պուրթա Սֆէյր պատրիարքը: Հանդիպումին ներկայ գտնուեցան Իրանի փոխ նախագահ Մոհամէտ Ալի Ապթահի, արտաքին գործոց նախարար Քամայ Խարապի եւ Ռոյան Ապու Ժաուտէ Եպիկոպոս:

Հանդիպումին աւարտին, Սֆէյր պատրիարք յայտնեց, որ նախագահ Խաթեմի ի հետ քննարկումները ընթացած են դրական մթնոլորտի մէջ: Սֆէյր պատրիարք նշեց, որ նախագահ Խաթեմի յայտնած, բարձր ուսման տէր եւ ամէնէն կարեւորը՝ Լիբանանը սիրող անձնաւորութիւն է եւ այդ պատճառով ալ ուրախ ենք անոր այցելութեանը:

Սֆէյր պատրիարք նշեց, որ քննարկումի առարկայ դարձած են բազմաթիւ հարցեր, որոնց շարքին նաեւ հոգեւորական հարցեր, շեշտելով մարդկային արժանիքներուն կառչած մնալու անհրաժեշտութիւնը:

Նախագահ Խաթեմի Պէյրութ կատարած իր պաշտօնական այցելութիւնը կը շարունակէ այսօր, ԵՈՒՏԵՍՕՐԻ մէջ արտասանելով ճառ մը, ինչպէս նաեւ ընդունելով բազմաթիւ պաշտօնատարներ եւ ներկայ գտնուելով տարբեր հանդիպութեանց: